

SLOVENSKI

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalce... Direktor: Rudi Janžura - Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Za tisk odgovarja Franc Plevel - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-322 do 23-324

Poročevallec DRUGA IZDAJA

Sklepi zveznega izvršnega sveta

o izvajanju okrajnih in občinskih družbenih planov in proračunov - Določitev višine štipendij za dijake in strokovno izpopolnjevanje

Beograd, 8. jul. Na današnji seji, ki ji je predsedoval podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović-Tempo, je zvezni izvršni svet sprejel več uredb in odločb s področja gospodarstva, socialne politike in prosvete ter ratificiral več mednarodnih sporazumov.

Z uredb o izvajanju okrajnih in občinskih družbenih planov in proračunov za l. 1955 je urejeno finančno poslovanje in izvajanje družbenih planov in njihovih instrumentov v okrajnih in občinskih, ki morajo začeti poslovati letos jeseni. Kakor določa uredba, se bodo družbeni plani sedanjih okrajev, mest in mestnih občin za letošnje leto izvajali do konca tega leta na področjih, za katere so bili sprejeti, ne glede na ustanovitve novih okrajev in občin in ne glede na prenašanje posameznih pravic in obveznosti, ki izvirajo iz teh planov. Ljudski odbori novih okrajev bodo morali skrbeti za izvajanje planov sedanjih okrajev in mestnih občin, ki bodo prišle v njihov sestav, ljudski odbori novih občin, v katerih sestav bodo prišle tudi sedanje mestne občine, pa bodo morali skrbeti za izvajanje družbenih planov sedanjih mestnih občin s posebnimi pravicami. Prav tako se bodo tudi proračuni sedanjih okrajev, mest, mestnih občin s posebnimi pravicami in občin, ki so bili sprejeti za l. 1955, izvajali na področjih, za katere so bili sprejeti, ne glede na ustanovitve novih okrajev in občin. Proračunski izdatki sedanjih okrajev in občin se bodo uporabljali do konca leta za iste namene, za katere so bili določeni v istih zneskih, za katere so bili odobreni, in ne bo dovoljeno presaganje določenih mej. Uredba podrobno določa, kako naj se razdelijo osebni, materialni in funkcionalni izdatki, nadalje pristojnosti posebnih komisij republiknih izvršnih svetov za spore med posameznimi ljudskimi odbori novih okrajev.

S spremembo uredb o upravljanju sredstev gospodarskih organizacij je podrobno določena odgovornost za škodo, ki nastane pri gradnji novih objektov. Škoda, ki bi jo povzročil investitor drugim organizacijam, ki pa je nujna in ni odvisna od volje investitorja, bo povrnjena iz investicijskega sklada, medtem ko bo škoda, ki je nastala po krivdi investitorja, povrnjena iz sredstev, s katerimi investitor samostojno razpolaga.

Z uredb o izvajanju proračunov in o računovodskem poslovanju državnih organov in ustanov je podrobno določeno izvršitev proračunov in upravljanje denarnih sredstev, kar ima za namen pravilno in zakonito uporabljanje proračunskih sredstev, kakor tudi pravilno izkoriščanje družbenega

premoženja, ki ga upravljajo državni organi in ustanove. Na ta način so podrobno obdelana splošna vprašanja osnovnega zakona o proračunu iz l. 1954, posebno glede dohodkov in izdatkov državnih organov in ustanov, evidence o ustvarjenih dohodkih in izdatkih, sklepanja pogodb o nabavah za potrebe državnih organov in ustanov, upravljanje imovine, poslovanje z depoziti, kakor tudi polaganja računov o dohodkih in izdatkih.

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi odločbo o izdaji novega kovane denarja po 10, 20 in 50 din. Novi kovani denar bo iz aluminija in bron ter bo imel na eni strani grb in okoli njega besedilo »Federativna ljudska republika Jugoslavija«, na drugi strani pa bi bila vsaka enota drugačna. Pedesetdinarski kovanci bi imeli na drugi strani moško in žensko glavo z motivi iz industrije in kmetijstva; dvajsetdinarski kovanci moško glavo z motivi iz industrije; desetdinarski kovanci pa žensko glavo z motivi iz kmetijstva.

Z novo uredb o otroških dodatkih je vsklajeno izračunavanje davčne osnove z novim davčnim sistemom, ki je zasnovan na katastrofi. Tako bodo za obračunavanje otroških dodatkov služili v bodoče katastrski dohodki oziroma dohodnina iz l. 1955. Osnovna načela dosedanje uredb o otroških dodatkih glede cenzusa in višine otroških dodatkov so ostala tudi v novi uredbi neizpremenjena.

Uredba o štipendijah predpisuje višino štipendij na podlagi pooblaštila, ki ga je dal nedavno sprejeti zakon o štipendijah zveznemu izvršnemu svetu. Po dosedanjih predpisih je znašala višina štipendij iz proračunskih sredstev 3000 din in so jo lahko dobili tisti, ki niso prejeli otroških dodatkov. Za gospodarske organizacije pa ni bila določena višina štipendij. Povprečno so štipendije gospodarskih organizacij znašale 4200 din. Da bi se odpravile te razlike, določa nova uredba o štipendijah za redni študij in umetniških akademijah, fakultetah in visokih šolah štipendije v višini 5000 din, v zadnjih dveh letih študija pa 6000 din. Za znanstveno strokovno izpopolnjevanje bodo znašale štipendije 10.000 din, za šolanje na strokovnih in srednjih umetniških šolah ter v višjih razredih gimnazij pa 4000 din. Osebe, ki prejemajo otroške dodatke, bodo lahko dobivale štipendije v višini razlike med otroškim do-

datkom in z zakonom določene višine štipendije.

Z izpremembo in dopolnitvijo uredb o določanju invalidskih pokojnin je znatno izboljšana materialni položaj mirnodobskih vojnih invalidov. Pravico do invalidske pokojnine bodo imele tudi osebe, ki so zbolele pri opravljanju vojaške obvezne službe v JLA od 15. maja 1945 do 22. julija 1953 ter so bile odpuščene kot nesposobne za opravljanje vojaške službe, pa so postale zaradi bolezni vojni invalidi od I. do IV. skupine.

Na današnji seji je zvezni izvršni svet tudi sklenil, osnovati zvezno komisijo za telesno kulturo. Naloga komisije bo proučevanje vprašanja telesne kulture in predlagati zveznemu izvršnemu svetu ukrepe za njen razvoj. Glavne naloge komisije bi bile: skrbeti za razvoj telesne kulture ljudstva, predvsem mladine, izboljšati fizikurno vzgojo v šolah, skrbeti za vzgojo strokovnega kadra, gradnjo fizikurnih objektov, kakor tudi razvijati mednarodno sodelovanje na področju telesne kulture.

Nadalje je zvezni izvršni svet sprejel uredb o ustanovitvi pravnega sveta in uredb o inštitutu za primerjalno pravo. Pravni svet bo najvišje strokovno pravno telo zveznega izvršnega sveta. Njegova naloga bo sporočati zveznemu izvršnemu svetu in njegovim odborom svoje mnenje o načrtih novih zakonov in na zahtevo zveznega izvršnega sveta in njegovih odborov o načrtih ostalih pradispozicij, ki jih izdaja zvezni izvršni svet, kakor tudi, proučevati posamezna vprašanja, važna za nadaljnjo izpopolnjevanje našega pravnega sistema. V pravnem svetu bodo nekatere osebe po svojem položaju, n. pr. sekretar zveznega izvršnega sveta, sekretar za zakonodajo in organizacijo, sekretar za pravosodje in sekretar za gospodarske predpise pri zveznem izvršnem svetu. Poleg teh bodo

v svetu tudi pravni strokovnjaki, ki jih bo postavil zvezni izvršni svet.

Inštitut za primerjalno pravo bo zbiral in urejal podatke o zakonodaji, pravni znanosti in praksi v posameznih državah ter omogočal študijsko proučevanje pravnih vprašanj vzporedno z našim pravnim sistemom. Po uredbi bi bil na čelu inštituta direktor, za pravilno poslovanje pa bi bil sestavljen svet inštituta, ki bi vodil inštitut.

Na koncu današnje seje je zvezni izvršni svet ratificiral več mednarodnih sporazumov, in sicer: sporazum med Jugoslavijo in Italijo, sporazum med Jugoslavijo in Madžarsko o plovidbi po Tisi, trgovinski in plačilni sporazum med Jugoslavijo in Bolgarijo, trgovinski in plačilni sporazum med Jugoslavijo in Romunijo. Poleg tega je zvezni izvršni svet ratificiral tudi protokol o evropski konferenci ministrov za promet, ustanovljeni v Bruslju oktobra leta 1953.

Čestitke argentinskemu predsedniku

Brioni, 8. julija (Tanjug). - Predsednik republike Josip Broz Tito je postal predsedniku republike Argentine Juanu Peronu iskrene čestitke za državni praznik Argentine.

Slovo od burmanske delegacije

Beograd, 8. julija (Tanjug). - Državni sekretar za narodno obrambo generalni polkovnik Ivan Gošnjak je sprejel danes dopolne na poslovilni obisk burmanske vojaške delegacije pod vodstvom komodorja Ten Peja. Generalni polkovnik Ivan Gošnjak se je s člani delegacije dlje časa prisrčno razgovarjal in nato izročil šestim članom burmanske delegacije jugoslovanske vojaške odlikovanja.

ODMEV SREČANJA TITO-NEHRU V INDIJSKEM TISKU

Podobno gledanje na mednarodna vprašanja

New Delhi, 8. jul. (Tanjug) Razgovor predsednika Tita z indijskimi novinarji in odgovori, ki jih je dal na njihova vprašanja, so bili objavljeni danes s poudarkom na istovetnosti stališč jugoslovanskega predsednika in predsednika Nehruja.

»Tito in Nehru sta bila večeraj prijetno in optimistično razpoložena,« piše dopisnik »Hindustan Times«. »V odgovorih na

vprašanja sta spet dokazala, kako podobno gledata na mednarodne probleme. Nobeđen izmed njihju ne pričakuje kakih izrednih sprememb v mednarodnih zvezah, oba pa se strinjata v tem, da sedanji razvoj čedalje bolj vodi k rešitvi. Važno je omeniti, piše »Hindustan Times«, ki je daval objavil velike slike Tita in Nehruja, da sta oba državnik prepricana, da se je sovjetska politika spremenila in da so po njunem mnenju zadnje poteze Moskve stvarni dokaz teh sprememb.

Casopis navaja mnenje predsednika Tita o poskusih z vodnikovo bombo in njegovo zaupanje v ugoden razvoj dogodkov v svetu. Od Nehrujevih odgovorov poudarja časopis priznanje indijskega premierja Jugoslaviji za njeno prizadevanje za mir na svetu.

Otroška paraliza v Trstu

Trst, 8. jul. Ugledni italijanski zdravnik dr. Mario Musella je objavil v italijanskem listu »Corriere della sera« mnenje o obolenjih v Trstu v zvezi z otroško paralizo. Po mnenju tega zdravnika ne obstoja nobena nevarnost epidemije, niti ne obstoja neka zveza med morskimi in pojavom otroške morske vode in pojavom otroške paralize, kakor so bila nekatera mnenja.

Tržaške sanitarne oblasti so v zvezi z izvajanjem dr. Muselle ugotovile, da je bilo ugotovljenih 17 primerov otroške paralize, od katerih je bilo 8 smrtnih. V zadnjih 24 urah ni bil prijavljen noben nov primer obolenja. S. L.

ALŽIR, 8. jul. (AFP). Progresistični časopis »A Alger républicain« čigar uredništvo številka je bila zaplenjena, češ da je objavil članke, ki bi lahko zmotili javni red, je bil davi spet za pljenen.

Predsednik indijske vlade Javaharlal Nehru in predsednik Josip Broz Tito podpisujeta skupno jugoslovansko-indijsko deklaracijo na Brionih, 6. julija 1955

Le tisti, ki žive na luni...

...lahko zanikajo vrednost mirne in dejane koeksistence, je dejal Nehru v Rimu - »Dokument ozkih prijateljskih zvez«

Rim, 8. julija. (Tanjug). Indijski predsednik Nehru je izjavil danes na tiskovni konferenci v Rimu, da samo tisti, »ki žive na luni«, lahko zanikajo vrednost mirne in dejane koeksistence. Odkar je bil v Sovjetski zvezi in Jugoslaviji, se je prepričal, da ti dve državi zelo želita, da bi se utrdil svetovni mir. Indija bo še naprej zastopala tako politiko in se borila za obranitev neodvisnosti in nedotakljivosti, je poudaril indijski predsednik.

Glede konference v Bandungu je Džavaharlal Nehru dejal, da je lahko za zgled, kako se države z različnimi pogledi zedinijo v enakih sklepih, in dokaz, da je politika

opozoril novinarje na tisti del izjave, v katerem so poudarjeni enaki pogledi Indije in Jugoslavije na mednarodne probleme in ocenitev položaja, je dejal: »Dogovor o tem, da se bosta državi po potrebi posvetovali o tekočih mednarodnih problemih, pomeni napredek v političnem sodelovanju, ostali deli deklaracije pa obogatijo to sodelovanje na gospodarskem in kulturnem področju in mu dajejo okvir. Vse to dokazuje, naraščanje prijateljstva in utrjevanje zvez med Indijo in Jugoslavijo.«

Vodja indijske Krišna Menon je prispeval v San Franciscu, kjer se je bil udeležil proslave 10. obletnice Združenih narodov.

Kongres socialistične internacionale

London, 8. julija. (Tanjug). V torek se bo v Londonu začel 4. kongres socialistične internacionale. Sodelovalo bo 120 delegatov, ki zastopajo 33 socialističnih organizacij iz 29 držav.

Predsedoval bo Morgan Phillips, sekretar britanske laburistične stranke in predsednik socialistične internacionale.

Na dnevnem redu je debata o mednarodnem položaju, revizija Ustanovne listine in svetovni načrt za medsebojno pomoč.

Britansko delegacijo osmih članov bo vodil Clement Attlee, vodja britanske laburistične stranke, francosko delegacijo Guy Mollet, generalni sekretar francoske socialistične stranke, zahodnonemško delegacijo pa Erich Ollenhauer, predsednik socialno demokratske stranke. Kongres bo trajal pet dni.

V duhu spravljivosti

Washington, 8. julija (AFP). Združene države Amerike so sprejele ponudbo sovjetske vlade, ki je pripravljena poravnati polovico škode, nastale ob letalskem incidentu 23. junija, kot »sprejemljivo podlago za rešitev tega vprašanja«. Ameriška vlada je o tem obvestila vlado Sovjetske zveze z noto, ki je sestavljena v zelo umerjenem tonu. Vlada ZDA izraža upanje, da bo sovjetska vlada storila vse, da se taki dogodki ne bodo ponavljali. Nota zaključuje z ugotovitvijo, da »takšni incidenti zelo kvarno vplivajo na razmerje med obema državama, za katere žele ZDA, da bi se izboljšalo.«

DUNAJ, 8. jul. (Reuter). Davi je prišla v Bad Vöslau skupina 17 avstrijskih nječnikov iz Sovjetske zveze. V njej so civilisti, ki so bili obsojeni zaradi raznih prekrškov proti okupacijski oblasti in so preostali kazni nisi smeli vrniti domov.

KAIRO, 8. jul. (AFP). Po razgovoru, ki ga je imel sirski minister za gospodarstvo el Kajal z avstrijskimi državniki, so sklenili, da bo v kratkem odcestoval v Damask egipčanska misija, ki se bo pogajala za povečanje ekonomskega sodelovanja med Egiptom in Sirijo.

Veliki štirje naj se zavedajo svoje odgovornosti

Problem je možno rešiti samo z razgovori in sporazumevanjem - Jugoslavija je za enakopravno sodelovanje z evropskimi organizacijami, s katerimi bi našla stične točke

Beograd, 8. julija. (Od našega beogradskega dopisnika). Na vprašanje kakšno stališče zavzema Jugoslavija do četverne konference v Zenevi in kakšne rezultate od nje pričakuje, je predstavnik državne sekretariata za zunanje zadeve na današnji tiskovni konferenci za domače in tuje novinarje odgovoril: »Do konference šefov štirih vlad prihaja po prizadevanjih cele vrste držav za zmanjšanje mednarodne napetosti in doseg možnosti sporazumnega reševanja spornih vprašanj. Sklepanje te konference potrjuje, da je na vse zadnje prišlo do realnega spoznanja, da metode hladne vojne ne vodijo in ne morejo voditi k rešitvi mednarodnih problemov, temveč da je te probleme možno rešiti samo z razgovori in s sporazumevanjem v ožariju popuščanja napetosti in krepitvi zaupanja.«

V tej luči ocenjuje Jugoslavija ženevsko konferenco kot pozitivno in koristno akcijo in kot nadaljnji element popuščanja napetosti. Seveda pa bi bilo neracionalno, če ne bi videli mnogih vprašanj, ki danes razdvajajo svet, torej tudi dresi velike države, ki se bodo sestale na ženevski konferenci. Vendar pa Jugoslavija upa, da bodo štiri velike sile, zavedajoč se svoje odgovornosti pred svetstvom in zavedajoč se dosedanjih

rezultatov, ki so jih dala prizadevanja za prekinitev hladne vojne in za popuščanje napetosti, storile vse za nadaljnje pomirjenje mednarodnega položaja, za zboljšanje mednarodnega položaja in za sporazumno reševanje spornih vprašanj. Na zasedanju evropskega sveta v Strasbourgu je večer angleški zunanji minister MacMillan izjavil, da bi bilo potrebno v to organizacijo sprejeti tudi take države, kakor je Jugoslavija. Na vprašanje, kaj misli o tej MacMillanovi izjavi je predstavnik državne sekretariata dejal: »Uradnega sporočila še nimamo. Zasedanje evropskega sveta pa zasledujemo z zanimanjem. Kakor je znano, je Jugoslavija za enakopravno in

Obisk sindikalnih funkcionarjev iz CSR

Beograd, 8. jul. Delegacija češkoslovaških sindikatov bo v drugi polovici avgusta obiskala Jugoslavijo. Prišla bo na povabilo centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije. S tem češkoslovaški sindikalni funkcionarji vračajo obisk jugoslovanskim sindikalnim predstavnikom, ki so bili v Češkoslovaški v drugi polovici maja letos. (Jugopres)

Gospodarska delegacija s Cejlona

Beograd, 8. jul. Kakor je zvedel Jugopres, pričakujejo, da bo 17. julija prispela v Beograd gospodarska delegacija cejlonske vlade na čelu z ministrom za trgovino. To bo prvi obisk uradnih funkcionarjev Cejlona v Jugoslaviji. Kakor predvidevajo, bo delegacija preživela v naši državi 12 dni.

Članstvo Jugoslavije v evropskem svetu

Strasbourg, 8. jul. (Tanjug). V okviru razpravljanja o politiki evropskega sveta na sestanku evropske posvetovalne skupščine je več delegatov govorilo za sprejem novih članov v evropski svet. Britanski liberalni član zgornjega doma lord Leyton je izjavil, da so mogoči sporazumi, pa tudi sodelovanje med državami, ki imajo skupne interese. Pripomnil je, da se države Zahodne Evrope lahko spoznavajo z državo kot je Jugoslavija, in pripraviti skupščini, naj resno premisli možnost sprejema novih članov v evropski svet.

Lord-mayor povabljen v Moskvo

London, 8. jul. (Tanjug). Predsednik londonske občine Seymour Howard je sprejel povabilo predsednika izvršnega odbora moskovskega mestnega sveta, naj obišče Moskvo. Čež deset dni bo odpotoval na uradni enotedenski obisk. To bo prvič, da bo londonski župan obiskal Moskvo.

VREME

Vremenska napoved za soboto: Sprva oblačno in vmes še nekaj padavin, nato počasno zboljšanje vremena do menjačice oblačnosti. Temperature brez bistvene spremembe.

OB ROBU dogodkov

Med Zvezo Ciper

O Nemčiji še ni soglasja

Zaključni razgovori ameriških, britanskih, francoskih in nemških strokovnjakov — Glavna zamisel je sporazum po vzorcu Locarna

Pariz, 8. jul. (Tanjug) V francoskem ministru za zunanje zadeve so se danes popoldne začeli zaključni razgovori ameriških, francoskih, britanskih in nemških strokovnjakov, katerih naloga je, da do 14. julija pripravijo stališča svojih vlad glede vprašanj, ki jih bodo obravnavali najvišji predstavniki štirih velesil v Ženevi.

Pri teh razgovorih zastopajo francosko vlado pomočnika direktorja ministrstva za zunanje zadeve Jean Daridan in Crouy-Chenal, britansko vlado podsekretarja v Foreign Office in vodja oddelka za evropske zadeve Geoffrey Harrison, ameriško vlado vodja oddelka za vzhodnoevropske zadeve Jacob Beam, zahodnonemško vlado pa stalni nemški predstavnik v severnoatlantski organizaciji Blankenhorn, ki mu pomaga skupina strokovnjakov.

Strokovnjaki imajo poročila svojih tovarišev, ki so že v Washingtonu in Bonnu nardrobno proučili nemško vprašanje. V središču dela sedanje konferenca so trije glavni problemi: združitve Nemčije, sistem evropske varnosti in razorožitev. Prevladuje mnenje, da so Washington, Pariz in London sporazumni glede glavnih črt za rešitev teh problemov. Najbolj se strinjajo glede razorožitve, čeprav ameriška

vlada pripravlja nov načrt o razorožitvi. Glede nemškega vprašanja še vedno ni soglasja. Tri zahodne sile v glavnem osvajajo načela Edenovega načrta kot podlago za rešitev nemškega vprašanja. So pa različnega mnenja glede volilnega zakona, nadzorstva nad glasovanjem, predvolilne kampanje in drugih nadrobnosti. Strokovnjaki treh zahodnih sil sključno sedaj skupaj nekoliko popravijo Edenov načrt. Glede sistema evropske varnosti za zahodne sile nimajo izdelane nadrobne načrte. Poglavitna zamisel vseh treh vlad se opira na francoski predlog o varnostnem paketu med severnoatlantsko in varšavsko vojaško

Med Kostariko in Nikaraguo spet napeto

San José, 8. jul. (AFP). Razmerje med Nikaraguo in Kostariko je postalo po aretaciji državljanov Kostarike na ozemlju Nikaraguae spet napeto. Kakor je sporočil predsednik Kostarike Jose Fugueres na sinočnji tiskovni konferenci, je Kostarika sklenila, da se bo proti tem aretacijam pritožila na komisijo OZN za človeške pravice. Izrazil pa je željo, da bi ta problem rešili diplomatsko. Minister za varnost Pacheco-ot je v soboto obsodil aretacijo več kostariških potnikov, ki so potovali skozi Nikaraguo.

Vladna kriza v Libanonu

Beirut, 8. jul. (AFP). Libanonski predsednik Sami Solih je danes podal ostavko svoje vlade predsedniku republike Camillu Chamounu, ki je odstop sprejel. Vladno krizo so povzročile težave okrog upravnih reorganizacij, zlasti pa v zvezi z imenovanjem nekaterih generalnih direktorjev in veleposlanikov.

CIPER

Konferenca ustreza skupnim koristim

Atene, 8. jul. (Tanjug). Podpredsednik grške vlade in minister za narodno obrambo Kanelopoulos, ki hkrati zastopa tudi ministra za zunanje zadeve, je uradno obvestil britanskega veleposlanika v Atenah, da je Grčija sporazumna s sklicanjem trojne konferenec v Londonu o položaju in vzhodnem Sredozemlju in Ciper. Grška vlada se popolnoma strinja s tem, da njeno sodelovanje pri razgovorih, temelječih na obojestranskem zaupanju, ustreza skupnim koristim

Velike Britanije, Grčije in Turčije v Vzhodnem Sredozemlju, in je pripravljena čimprej poslati svoje zastopnike v Londono. Poročajo, da bo državni sekretar za kolonije Lennox Boyd odpotoval na Ciper, kjer bo imel razgovore o »notranji upravi« tega otoka. V sporočilu ministrstva za kolonije je rečeno, da bo z britanskim guvernerjem Robertom Armitagom, člani izvršnega sveta in drugimi osebnostmi govoril o raznih vprašanjih notranje uprave, v številni program gospodarskega razvoja.

Zakaj topovi?

Dejavnost okoli obrambnega pakta za Bližnji vzhod, ki je, kot upajo nekatere države, dobil svoje jedro s turško-iranskim paktom, postaja vedno večja. Pred tednom dni so javili iz Kuračija, da se bo pridružil tudi Pakistan, sedaj pa prihajajo iz Washingtona vesti, da se bodo najkasneje do jeseni pridružile tudi ZDA. V Beirutu zanikajo, da bi imel to namero tudi Libanon, čeprav je pomembno, da so se vesti sploh pojavile. V Londonu pa razpravljajo o svetovnem položaju Macmillan in El Azem, torej zunanja ministra držav, od katerih je ena že članica, druga pa leži na področju, kjer naj bi se vse države zbrle pod okriljem tega pakta. Se bolj zanimivo pa je pisane poluradnega egiptovskega lista »Al Gumuriah«, ki objavlja (s strani ZDA demantirani) zapisnik o razgovoru med ameriškim diplomatom in predstavnikom neke arabske države za zasedanja OZN v San Franciscu. Iz zapisnika je videti, da so ZDA pripravljene dati neki arabski državi nič manj kot petsto milijonov dolarjev pomoči, če bi bila le-ta pripravljena sprejeti svojo politiko in jo prilagoditi ameriškim interesom. List ne omenja nobenega imena, niti osebnosti, niti držav, vendar je bolj ali manj jasno, da gre za Egipt, ki so ga ZDA že večkrat na podobnem način snubile. Če k temu dodamo še dejstvo, da je ameriški kongres taglasoval kar 2 milijardi in tri sto milijonov dolarjev za graditev ameriških vojaških oporišč po vsem svetu, kar je več kot desetlet, dobimo sliko, ki ni preveč razveseljujoča. V času, ko po ocenah najrazvitejših državnikov popuša mednarodna napetost in ko se velikih držav pripravljajo na ženevsko konferenco, se izjavlja na arabske dežele močan pritisk za ustanovitev vojaškega pakta, ki razumljivo, ne more prispevati k popušanju napetosti. Poleg tega je vprašanje, ali so res misleci in tonovi tiste, kar najbolj potrebujejo ne preboga arabske dežele in ali ne bi bilo boljše, če se ne marajo organizirati dati podpreti na gospodarsko sodelovanje, ne pa na pak, —af

Španija in Združeni narodi

Francova Španija že 16 let proslavlja »slavno zmago« diktature nad špansko demokracijo in ko si je pridobila naklonjenost ZDA, želja zdaj, da bi bila enakopravna z vsemi tistimi državami, ki so se z ogromnimi žrtvami rešile jarmu fašistične osi. Priznanje je enakopravnosti bi imel madridski režim za krono svojega zmagoslavja. Takrat, ko so demokratske države in svobodoljubni narodi bili ogrožene boje za svoj obstoj, pa je bil Franco vojni zaveznik Hitlerja in Musolinija in z njima se mora zahvaliti, da je uspešno njegova diktatura v Španiji. Precej let je že od takrat minilo, zemlja se je večkrat vrnila in spreminjala pa se Madridski režim je dal v svojem in tujem tisku že nekajkrat objaviti, da se lahko vsi emigranti vrnejo, ker jim je zajamčena »popolna amnestija na podlagi zakonov«. V ZDA in tudi v nekaterih drugih državah so politiki, ki menijo, da je ta obljuba resna in odkritosrčna, španski emigranti pa dobro vedo, da se za njo skrivajo najnevarnejše pasti. Bilo je že nekaj republikancev, ki so vrnila domov, a zdaj o njih ni več sledu in glasu, ker so bili že likvidirani ali pa čakajo na svoj konec v ječah. Če v začetku tega leta se je Zveza demokratičnih intelektualcev Španije v emigraciji obr-

nila na Organizacijo Združenih narodov ter ji v svoji obširni, z mnogimi dokumenti podprti v spomenici razložila, kaj vse se skriva za objubljenimi amnestiji madridskega režima. V ZDA so Francovi Španiji obljubili, da bodo podpirali njeno prošnjo za mesto opozovalca pri Organizaciji združenih narodov, madridskemu režimu pa to ni dovolj ter zahteva, naj bi postala Francova Španija enakopravni član Združenih narodov ter, če le bi moglo, dobila tudi mesto v Varnostnem svetu. Z lažjo, hinavščino in tudi z izsiljevanjem si hoče Francova Španija pridobiti članstvo v Združenih narodih. Vse to razkriva spomenica, ki jo je Organizacija združenih narodov nedavno poslal iz Pariza Felix Gordon Ordas, predsednik španske republikanske vlade v emigraciji. V tej spomenici je zbrano združeni narodov ne bi mogla prezeči ali celo zavrniti, če neče kršiti načel Ustanovne listine Združenih narodov. Spomenica

— Seveda kot vedno; zelo pozno je prišel na zdravljenje... (Karikatura: M. Bregar.)

Dodatki U Nujno izjavo

Washington, 8. julija (AFP). Združene države so na izjavo predsednika burmanske vlade U Nuja, da je ameriška vlada, kakor je podoba, sprejela stališče do sprejema Kitajske v OZN in samo čaka na primeren trenutek, da bo to objavila, odgovorile odklonilno. Zastopnik ministrstva za zunanje zadeve je izjavil, »da ni nikakih sprejemov v ameriški politiki, katere bistvo je, da nasprotuje sprejemu zastopnika kitajskega komunističnega režima v Združene narode«.

Večina za tuniški sporazum

Pariz, 8. julija (Tanjug). V francoski narodni skupščini se je začela zadnja seja o ratifikaciji francosko-tunizijskega sporazuma. Že sedaj je znano stališče socialistične, ljudsko republikanske in radikalno socialistične stranke ter demokratske socialne unije odpora, katerih poslanci bodo, razen nekaterih izjem, glasovali za ratifikacijo. Tako je že gotovo, da bo skupščina nočjo sprejela sporazum. Nekoliko nasprotovanja se čuti med neodvisnimi, degolovci in degolovskimi disidenti. Vodtelja teh strank Antoine Pinay in Duchet sta še zadnjič pozvala svoje tovariše, naj podpro ratifikacijo, da bo sporazum sprejet soglasno. Poslanci komunistične partije se bodo verjetno vzdržali glasovanja.

Stavka v Čilu

Santiago de Chile, 8. julija. (AFP). Včeraj so delavci v Čilu izvedli 24-urno stavko. Milijon dvesto tisoč delavcev je stavkalo, da bi podprli zahtevo za zvišanjem mezd 40.000 delavcev, zaposlenih v prometu. Včeraj popoldne je bila seja ministrskega sveta. Po seji je minister za delo v imenu predsednika republike sporočil, da vlada ne bo privoila na razgovore z zastopniki sindikata, dokler bo trajala stavka. Vodstvo emote centrale čilskih delavcev je zato sklenilo ustaviti splošno stavko. Čeprav so se delavci, ki so sodelovali v splošni stavki, davi vrnilli na delo, so sindikati objavili sporočilo, da bodo spet pozvali delavce k stavki, če v desetih dneh ne bodo izpolnjene delavske zahteve.

Pomoč tujini in oporišča

Washington, 8. julija (AFP). Ameriški senat je danes sprejel predlog zakona, po katerem bo znašala pomoč tujini v gospodarskem letu 1955/56 3 milijarde 288.800.000 dolarjev. Senat je poslal ta predlog predstavnikiškemu domu. Predstavnikiški dom pa je danes sprejel zakonski načrt, ki določa 2 milijardi 380 milijonov 530.000 dolarjev za zgraditev ameriških vojaških objektov na vsem svetu, od katerih so mnogi tajni. Načrt zakona daje poseben poudarek na letalstvo in radarske naprave. Načrt so poslali v proučitev senatu.

Severni Vietnam — Kitajska

Ho Si Minh je odpotoval v Moskvo — Nova vloga LR Kitajske v azijski politiki

HONGKONG, 8. jul. (Reuter). Kakor poroča radijska postaja Peking, je predsednik DR Vietnam Ho Si Minh danes z letalom odpotoval iz Pekinga na obisk ljudski republiki Mongoliji in Sovjetski zvezi. Spremljajo ga visoki funkcionarji, ki so bili s njim tudi med obiskom na Kitajskem.

Po končanem obisku predsednika Severnega Vietnamu Ho Si Minha v Pekingu je bilo včeraj izdano poročilo, da so kitajski in severovietnamski zastopniki posvetovali o važnih mednarodnih vprašanjih. Sporazumeli so se, da je treba ženevski sporazum dosledno izvajati. Sporočilo izreka priznanje državam članicam mednarodne komisije za nadzorstvo nad premirjem v Vietnamu-Indiji, Pojski in Kanadi — za »velikanski delez«, ki ga imajo pri izvajanju ženevskih sklepov.

Sporočilo nato obtožuje ZDA, da so kršile ženevski sporazum, češ da so »prisilile Laos in Kambožjo, da sta se pridružila obrambnemu paktu jugovzhodne Azije, in sprejela Južni Vietnam vnamu v dar za 800 milijonov je-ameriško vojaško oporišče in ameriško kolonijo«.

Obe vladi izjavljata v sporočilu, da se bosta zavzemali za sklicanje posvetovalne konferenec med zastopniki Severnega in Južnega Vietnam, poudarjajoč, da se »mora država na vsak način združiti«. Izjavljata tudi, da bosta spoštovali načel mirovljubnega sodelovanja. Osvoboditev Formoze je prav tako važen problem kot združitve Vietnamu ter bosta državi druga drugo podpirali pri uresničevju teh smotrov.

Na koncu sporočila poudarjata državi, da bosta povečali medsebojno gospodarsko, trgovinsko in kulturno sodelovanje. V ta namen bo dala Kitajska Severnemu Vietnamu v dar za 800 milijonov je-

NOVICE V SLIKI

Sovjetska zveza je pred kratkim vrnila ZDA 14 vojnih ladij, ki jih je med drugo svetovno vojno dobila na posodo. Ameriška mornarica je ladje prevzela v Kietu. Na sliki: Sovjetski oficirji pozdravljajo ameriške ob prihodu na krov.

O svetovnem socialnem položaju

Občine — ključ k ureditvi socialnega stanja — Govor jugoslovanskega delegata

ZENEVA, 7. jul. (Tanjug). — Ekonomski socialni svet meni, da je za ureditev socialnih vprašanj na svetu nujni čimprej razvoj krajevnih skupnosti — občin — ter razširitev njihove vloge in odgovornosti. Takšen je bil soglasen sklep vseh izjav, ki so bile dane danes na zasedanju ekonomskega socialnega sveta v debati o svetovnem socialnem položaju.

Drugič od ustanovitve OZN so v ekonomsko socialnem svetu razpravljali o socialnem položaju na svetu. Razdeleba in podatki, ki so bili navedeni na zasedanju, so pokazali velikanske razlike v življenjski ravni, prehrani, stanovanjskih okoliščinah, pismenosti, delovnih pogojih in socialnem zavarovanju na svetu.

Razprava o svetovnem socialnem položaju je potekala na podlagi mednarodnega pregleda programov, namenjenih socialnemu razvoju, ki jih je bila izdelala Organizacija združenih narodov. »Ta dokument je značilen prispevek k znanstvenemu in raziskovalnemu delu s pod-

ročja sociologije ter bo v praktično korist državam pri njihovem prizadevanju za dvig življenjske ravni. Organizacija združenih narodov pa pri načrtovanju in izvajanju mednarodnih akcij, je dejal jugoslovanski delegat Nenad Popović. Govorec v debati o socialnih problemih na svetu in njihovem reševanju, je jugoslovanski delegat dejal, da navzlic velikanskemu napredku po vojni inesticijske za socialne programe daleč zaostajajo za potrebami.

Popović je dalje dejal, da je načelo odgovornosti države za blaginjo državljanov v primeri s pojmovanji, ki so prevladovala pred nekaj desetletji, precej-

nov obleke, tekstilnih in kmetijskih surojev. Kitajska bo poslala v Vietnam svoje strokovnjake za pomoč pri gradnji cest, mostov in železnic. Kakor poroča radijska postaja Peking, sta Kitajska in Severni Vietnam med obiskom Ho Si Minha v Pekingu podpisali tudi sporazum o prijateljstvu in dobrih zvezah.

PROTESTNA NOTA SIRIJSKE VLADE

Proti samovolji velesil

DAMASK, 8. jul. (AP). Sirijska vlada je danes poslala noto vladama Francije in Velike Britanije, v kateri protestira proti politikam teh držav v Severni Afriki in na Arabskem polotoku. Do tega protesta je prišlo na zahtevo odbora za renančne zadeve sirijskega parlamenta, ki je na sinočnji seji obravnaval politiko Francije in Velike Britanije na omenjenem področju.

Komisija za zunanje zadeve sirijskega parlamenta obtožuje v svoji resoluciji francosko vlado, da »ubija nacionalnega duha Alžircem« ter protestira proti »francoski politiki zatiranja in nasilja, katere namen je odvzeti Alžircem pravico do samoodločbe«. Ko poziva vlado, naj protestira tudi pri britanski vladi proti »napadnemu ravnanju na južnem delu Arabskega polotoka«, poudarja komisija za zunanje zadeve sirijskega parlamenta v svoji resoluciji, da je namen vladnega protesta podpreti zakonite pravice prebivalcev Severne Afrike in Arabskega polotoka.

Komisija je predlagala vladi, naj bi prepise note poslala državam, ki so sodelovale na azijsko-afriški konferenci v Bandungu. Hkrati naj jih pozove, da bodo posredovale pri francoski in britanski vladi glede njihovega samovoljnega ravnanja na tem ozemlju. Resolucija priporoča, naj zahteva vlada tudi od drugih arabskih držav, da bodo sprejele podobno smer v tem vprašanju. WASHINGTON, 8. jul. (AFP). Ameriški senat je danes sprejel zakonit načrt, po katerem je določena nagrada do pet milijonov dolarjev za tiste, ki bi dali podatke o nezakoniti proizvodnji ali nezakonitem dovozu nuklearnega goriva v ZDA.

Na „Pšati“ posestvo agronomske fakultete

Pšata, ko se ni bila regurirana

Pršile so mladinske delovne brigade, prihajajo na tisoče prostovoljcev. Roke so zarile lopate v zemljo, z odlično miselnimi izbrani prirodi kos do tedaj nepojavljene zemlje. Upi in naporji niso bili zaman. Počasni, počasi se je umikala divjina in polja se se iz leta v leto širila. Pšata je dobivala svojo novo podobo.

Danes je to veliko kmetijsko posestvo, ki ga sestavljajo štirje obrati, od katerih vodi vsak svoj lastni gospodarski račun. »Pšata« je tako vsaj eni pravilo, kmetijsko posestvo fakultete za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo. Na okraj oporekajo temu in pravilo, da spada Pšata pod okraj. De jure pa to še ni urejeno in menda zaenkrat najbolj drži tretje, da je samostojna gospodarska organizacija z delavskimi samopraviljanjem.

Skupna posebnost obratov Jablje, Mengeš in Križ je ta, da so nastali na bivših graščinskih posestvih in se še sedaj ostanjajo na stara grajska poslopja. Vsi trije so proizvodni obrati ter se ukvarjajo s poljedelstvom in živinorejo. Obrat Mengeš ima poleg tega odlično urejeno vrtinarjo, obrat Jablje pa poskusni vrt.

50 TON PAPRIKE NA ENEM HEKTARU

To je rekordna številka in predstavlja največji hektarski donos v državi. Dosegajo ga v obratu Mengeš na 5,7 ha vrta, poleg katerega imajo še nad 50 ha njiv in gozdov. Le 50 oken za vzgojo sadik so imeli sprva, zdaj jih imajo 800. V kritičnih povojnih letih je bil njihov vrt rešitelj ljubljanske trga. 45.000 kilogramov paradiznika in 70.000 kilogramov paprike daje vrt letno. Tudi 60 ton semenskega krompirja v Mengšu pridelajo letno. Tam je najboljša zemlja na vsej »Pšati« in predstavlja za njih pravo bogastvo.

1500 LITROV MLEKA DNEVNO

Templa vas: obrat s 209 zemlje. Včasih je bilo tu le 7 ha polja, sedaj ga je 120 ha. Pred leti je bila tu zamotirjena, zaraščena goščava — pravi lovski raj, v katerem so se mirno sprehajali fazani. Po mlakah je

med oazami gromovja plavala debela smetana komarjeve zalege.

Mladinske brigade so opravile le začetek vsega. Boj za zemljo se nadaljuje in pravkar osvaja 30 hektarjev novega polja. Zdjaj je lopate zamenjal buldožer in delo gre hitreje od rok. Preje je bilo na celotni površini več kot 300 majhnih parcel, s katerih so vsako leto popravili le eno samo košnjo slabe kisle kreme; zdaj se na 3 do 4 hektarskih parcelah košijo žitno klasje, na 30 hektarjih travniške površine pa raste dobra krma za živino.

Težav jim ne manjka. Vsak hektar melliorane površine zahteva okrog 100.000 din investicije. Živilni oskrbetelj prostora, nima pa stanovanjskih zgradb za delavce. Tudi gnojilna oskrba neurejena, dragoceni dušik se izgublja v zemljo. Hlevo so napolnili, res samo napolnili, s selekcijo se dosle še niso mogli ukvarjati in jih to še čaka. Postati mislijo eden pomembnejših preskrbovalcev Ljubljane.

150 glav živine bo dnevno dajalo 1500 litrov mleka. Lansko povprečje proizvodnje mleka je bilo 2630 litrov na kravo; še precej nizko, vendar za 400 litrov večje kot predlanskim. Predlanskim ni še nobena krava dajala več kot 3000 litrov mleka, lani pa so imeli že šest

KULTURNI RAZGLEDI Otroci v Mali galeriji

Nekdo mi je potožil, da sedaj pri nas otroci skoraj več razstavljajo kakor odrasli umetniki. Ali je res že prevladala otrošnja? Ali so se jih res že naveličali?

Prerican sem, da je resnica prav obratna. Podobnih razstav je še vse preveč, posebno pa je preveliko za take razstave zanimanja s strani pedagogov, to je učiteljev, katerim so poverjeni otroci in njihova likovna vzgoja. Dejstvo, da kvalitetnih razstav otroške dejavnosti ni preveč, je potrdil ogled osnovnošolskih ljubljanskih razstav, kjer smo razen redkih izjem lahko zasledili precej nizko kvaliteto likovnega pouka. Sodobne pedagoške principe pri likovnem pouku sprejemajo vsi napredni pedagogi v svetu. Čas je, da začne vsak pedagog razmišljati o tem in otroške vzgoje ni sicer lažjega, ker je ne gledajo odrasli, ostajajo pa ne dopuščajo nobene samoiniciative in ga vodi do sumljivih estetskih naporov.

Pri otroku je likovni pouk odločen za njegov estetski razvoj in le na osnovi spodbujanja otrokovega veselja do kreativne igre bomo vzgojili človeka, ki bo znal ločiti kreacijo od imitacije, človeka, ki bo užival prisanne likovne stvaritve, človeka, ki si bo uredil okolje z nepokvarjenimi, toda visokimi estetskimi merili.

Moč je on, kd mislijo, da »Pšata« kot fakultetno posestvo ne bo rentabilno. Odveč je bogati, da bi skoraj 400 ha površini spremenili v poskusne parcelice. Saj to je praktično nemogoče! Znanstveno raziskovalno delo bo le vzporedna dejavnost, brez katere si tudi ni mogoče zamisljati visoke proizvodnje. Kot zavod s samostojnim finančiranjem bo »Pšata« morala postati zares vzorno posestvo — učni objekt, ki bo dal praktično šolo mladim inženirjem agronomije. frje.

gojene po otroku samem. Po petkrat lahko otrok naslika isti portret in opazili bomo dobesedno isti izraz, kompozicijo in barve. Zelo sugestivno deluje glava zavorca.

Podobe živali nas očarajo s svojo prisrčnostjo. Tukaj ni fablonskega sistema, kjer otrok sestavlja živali iz elips in krogov. Tukaj otrok sam kreira živali, ki so bliže resnici, ker niso geometrizirane, ker je otrokova nesigurna črta bližja življenju.

Hvaležni smo za vaze z rožami. Prav tako kot primitivni narod tudi otrok ljubi rože. On je maften in mahten svet narave mu je blizu. Rože, metulji, hrošči, ves ta mali svet je njegov in ne smemo mu ga vzeti.

Veliko je podob s pravilno vsebino. Hvaležni so motivi Janke in Menka, Rdeča kapica in njena silno dolga pot do babice.

PISMA IZ FRANCJE ŠVICARSKO PRESENEČENJE V PARIZU

Pariz, 1. julija 1953

Če bi kdo zatrjeval, da bodo v koncertu manjših gledališč, ki nastopajo zdaj na gledališkem festivalu v Parizu, švicarski nemadoma zaigrali »Proleterski«, bi mu bilo težko verjeti. Prav zato je s švicarsko »Schauspiel Haus« iz Zürichu volikav priseniti pariško in mednarodno gledališko občinstvo, ki se je zbralo na primero Goethejevo »Ifigenijo na Tavridi« v Théâtre Hébertot. Ifigenija je igrala Maria Becker, kraljica Carl Kuhlmann, Oresta Rolf Heminger in Pilada Wolfgang Stender. »Ifigenija« je zvečkrat razmetelj zbirke gledališke hiše Oskar Walterin. In če švicarsko »Ifigenijo« »amerizirajo« v »Ifigenijo« »Burgtheater«, ki smo jo vedeli v začetnih mesecih letošnjega leta v Ljubljani, se moramo globoko pokloniti pred švicarsko interpretacijo. Scena je moderna. Gozd barbarov stiskanih tempoljskih stebrov, med katerimi so zgubljajo luči in posamezni igralci, imenitno priključje v gledališev duba Tavridi, igralcem pa nudi izredno razgibani prostor za igranje. In tudi igra je moderna. O tradicionalnih gledaliških konvencijah ni ne duha ne sluha, a KLJUB TEMU JE slavno Goethejevo delo odskočno živo in učinkovito. Ne! Prečrtati bi moralisti »Kljub temu« in zapisati, da je švicarska interpretacija »Ifigenije« PRAV ZATO smetliško učinkovitejša, ker je zrasla iz modernega pojmovanja gledališke umetnosti. In v rokah tega modernega pojmovanja je Goethe postal ves mlad in svež in lep in

ka občutimo monumentalnost in stariko živopisne hiše ekskluzivni oblik. Bistvena je enostavnost in pogled iz različnih zornih kotov. Otroci se sprejeha okrog hiše.

Izredna je kreacija treh balerin. Pokret je tako sugestiv, da otroku zavidamo njegovo neverjetno spontanost.

Srečamo tudi risbe s svinčnikom, tušem, z bajcem (pero, trska, čopič). Čelo brez grafičnih poskusov ne gre. Zal pa je danes silno težko z grafičnim orodjem in materialom.

Omenil bi še lepšjenke, ki so otroku zelo priljubljene, imajo pa to dobro lastnost, da prisilijo otroka do konkretnih oblik. Predstava mora biti definitivno dokončana.

Ob zaključku sem ugotovil, da so zasluge likovne šole pri pionirski čitalnici neprecenljive. Pionirski delo tudi na področju likovne vzgoje ni vedno hvalježno, saj so za vsak napredek potrebni ogromni naporji. Pripravljen pa sem, da bomo sčasoma le pridobili tudi širši krog pedagogov, ki jim ne bo vseeno, kako mnogo likovnih vzgajali našega otroka. M. Š.

pretrejšnjoo radosen. Dunajska »Ifigenija« je bila kot močnega umetna roža iz žice, papirja in voska. Jasno, ne slana in ne dež se ne moreta boriti zoper njeno trajnost, poskušaj s prahom dolgih desetletij. Švicarska »Ifigenija« pa je bila podobna svežini v roso oazijskih vrtnic, ki je pravkar razpila svojo lepoto. V tem je via razlika.

Ni nam treba še posebej zatrjevati, da se pariško gledališko občinstvo nanašajo za PRAVO lepoto. In ker jo je z Goethejevo »Ifigenijo« zbirka gledališka hiša v tako obilni meri prinesla v Pariz, se seveda zdaj vsi sprašujejo, v kakšnih pogojih raste gledališka umetnost v Švici, oziroma v Zürichu. In zjasnilo se je: politične razmere v Evropi so v zadnjih 20 letih pomagale ustvarjati švicarsko gledališko, ki ga dotlej pravoizprav ni bilo. Protestantizem je v prejšnjih časih zaradi slehernega nagajenja v svet gledališke umetnosti. A z zmago fašizma v Nemčiji je vrsta gledaliških umetnikov bežala v Švico. V Zürichu se je nadaljevalo tisto sproščeno gledališko življenje, ki ga je Nemčija pomladral Hitler. In ko so v Nemčiji leta 1944 zaprli vsa gledališča, je bil Zürich edino mesto na svetu, kjer so še igrali v nemškem jeziku. Poleg tega pa je med vojnim duhanjem Švica edina uprizarjala dela, ki predstavlajo pravice sodobne evropskega duha, in jih zavoljo najrazličnejših vojnih strasti druga gledališča niso mogla uprizarjati. Igrali so Wildema, Claudella, Lorca, Eliota in Brechta. Postali so časoma sledilci gledališke omike in iz te začasnosti slovali izkušnje za prihodnost.

Tako je švicarsko gledališko življenje stopilo v povozno dobo popolnoma prerajeno. K dediščini nemške gledališke omike se dodalo je najboljšo evropsko zidarstvo gledališkega Zapada in zdaj sijo živo Švicari tudi sredi samosvoje gledališke literature tvornosti. Imena kot Friedrich Dürrenmatt, Max Frisch in Herbert Meyer so imena, ki pričajo o vrednosti švicarske gledališke omike. Goethejeva »Ifigenija na Tavridi« je na mednarodnem gledališkem festivalu v Parizu še prav posebej izprizirala, da žive v Švici gledališke vrednote, mimo katerih ne bi mogli in.

Nova 84. Številka »Naših razgledov«

Ministraldnevnik za politična, gospodarska in kulturna vprašanja.

IZ VSEBINE:

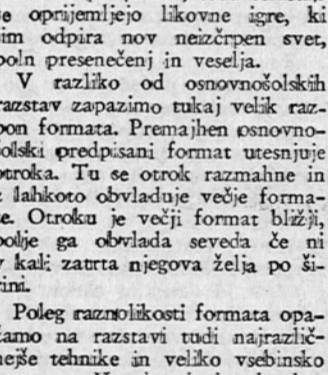
France Bevk: Pred praznikom upora. Zunanje-politični pregled: Nehru med nami; Po zasedanju v San Francisco; Enotnost post festum; »Enosis«, Polom Seobova švicarskega enigmatične; Ho Šin Minh občiski PeKing in Moskva. Univ. prof. dr. Lado Vavpetič: Ob šestem zborovanju učiteljev z vseh jugoslovenskih pravnih fakultet. Dr. Marjan Durak: Vloga socialistnih delavcev v izpopredanju nesreč pri delu. Franc Cerne: Hyde Park — Marble Arch. Nekaj zaključnih pripomb k anketi o šolski reformi. I. V.: Orientalistični institut v Sarajevu. J. Fiere: Evropska gospodarska komisija. Tone Hren: Delovna storilnost in nagajevanje. Oscar Wilde: Slavček in vrtinca. Filip Kalan: Partizanska grafika. Pava mednarodna grafična razstava v Ljubljani. BP: Pa je vendar vse tako strašno enostavno. R. Z.: Prvi viti. Bogdan Pogacnik: Veliko v majhnem in majhno v velikem (Zapiske ob ljubljanskem festivalu). Dušan Moravec: Gledališče, ki je mašno srmo po imenu (S oči po Italiji). Akant: Elementarno in neposredno (o razstavi otroških plastik v Mali galeriji). Vladimir Kralj: F. M. Dostolevskega »Bele noče«. Kaj bo s hišo sredi cest? Naš kraj.

RII LJUBLJANSKI FESTIVAL DREVI BO V OPERI BALET »ROMEO IN JULIJA«

Balet beogradskega Narodnega gledališča, ki je sinoči z »Ljubodim jezerom« tako navdušil naše občinstvo, bo drevi v Operi ponovno nastopil. Izvajal bo baletno kompozicijo »Romeo in Julija«, v kateri je dal komponisti S. Prokofjev literarni vsebini znane Shakespearove tragedije tako umetniško dovršen glasbeni izraz. Zanimanje za ta balet pa je med našo kulturno publiko tem večje, ker ga bo dirigiral znani dirigent dr. Oskar Danon.

Balet »Romeo in Julija« je koreografsko naštudiral prvi baletni plesalec in koreograf beogradskega Narodnega gledališča Dimitrije Parlić. Brk

Ali varčujemo?

Če se nameri pogovor kdaj pa kdaj tudi na varčevanje, se navadno kar brž konča, češ o tem ne moremo mnogo govoriti, saj znanjka še za sproti. Vendar pa radoveden pogled v hranilnico ali banko lahko ujame med hranilni mi vlogami kar visoke številke.

Radovedni boste, kako visoko je število vlagateljev in vlog. Ob koncu maja je Narodna banka za beležila v slovenski 129 tisoč vlagateljev in 3 milijarde 682 milijona vlog. O4 tega je imelo v Mestni hranilnici ljubljanski ob koncu maja 31 tisoč vlagateljev 751 milijonov prihrankov, lani ob istem času pa je bilo vložnih le 339 milijonov 188 tisoč dinarjev.

Kdo vse hrani denar? Tu je težko natanko odgovoriti, kajti večina vložnega denarja — 2 mi-

Ali je res potrebno 28 štampiljk?

V neki ljubljanski sektorski ambulanti. Čakalnica. V njej kakih dvajset ljudi. Ozačuje kot vedno v take vrste ustanovah: napeto od nestrpnosti in naveličanosti. Ploho negodovanja in raznih opazk je pretrgal nov pršilec. Delavec, ki mu je stroj poškočoval prst. Manjša obratna nezgoda. Ker je prst kravale, je delavec stopil izven reda v ordinacijo, kar je v redu in prav.

Ordinacija. Zdravnik je opravil svoje strokovno delo z ravnjem prstom v eni in pol minuti. Poškodba ni bila velikih ambulant je 45 do 60 ljudi dnevno v eni ordinaciji. To se pravi 60 krat 10 minut je 600 minut ali 10 ur, ali 10 ur administrativnega dela, kar je 3 ure več kot traja ordinacija. To pa ni vse delo, ki ga morajo opravljati sestre v ambulantah. Na vrsto pride še dnevna statistika, desetdnevna statistika, pregled stalaža, pisanje predlogov za komisije, pisanje nakazil in evidence, prijave nalezljivih bolezni, urejevanje izvidov, prekuhavanje instrumentov itd., itd.

Ali je potem kaj čudnega, če

lihard — je na prisestitelja in geolo, kjer vlagajo ljudje nalrazličnejših poklicev, od obrtnika in kmota do delavca in namestencev. Tako ima 23 tisoč kmetov po Sloveniji vložnih v banki ali hranilnici 443 milijonov dinarjev, v tudi 76 tisoč delavcev in namestencev ima 314 milijonov vlog, čeprav je prav teh tudi največ, je se najbolj vztrajno poslužujejo potrosniških kreditov.

Tu naj omenim, da si ljudje najbolj izposajajo denar za nabavo teksila in pohištva, 373 milijonov dvoletnega potrosniškega kredita (ob koncu maja) pa so vzele potrosniki predvsem za nabavo radijskih aparatov in kolov ter električnih in navadnih steklenikov.

Skoraj bi pozabili na mlađe vlagatelje, ki jih je tudi precej — na solarje. Dijaške hranilne blagaine. ki jih po šolah vodijo učitelji in profesorji, se lepo polnijo. Tako je v minulnem šolskem letu pritrnilo 23.716 solarjev 9 milijonov dinarjev. Najbolj prizadeti so bili v varčevanju solarji na Jesenicah, v Trbovljah, Domžalah, Kamniku in Kranju, v Ljubljani pa je na učiteljskih in deloma v osnovni šoli na Vrtači ter gimnaziji za Bežigradom v Ljubljani.

Ali varčujemo?

Ponekod pa za to, sicer precej zamudno delo (učitelji zbirajo od dijakov vloge, ki jih nato obravnava z banko) ni pravega zanimanja, čeprav je tudi varčevanje eden izmed važnih vzgojnih pripomočkov. To so spoznali že tudi v drugih državah, zlasti v severnoevropskih, kjer je varčevanje po šolah močno razvito. Nihova ministarstva za prosveto so celo določila 1 uro tedensko za to, da učitelj razlega učencem pomen varčevanja; tedaj tudi sprejema od učencev vloge. Soli, ki je zbrala največ hranilnih vlog, pokloni denarni zavod kak učni predmet, ki ga potem uporabljajo vsi učenci. Tudi Narodna banka v Ljubljani je lani bročila osnovni šoli v Predosljah darilo — omarico s kemiznimi aparati kot šoli, ki je v varčevanju dosegla prvo mesto v kranjskem okraju.

Poleg solarjev pa so še manjši vlagatelji — novorojenčki, katerim nodari Mestna hranilnica prvo vlogo — 1000 din. Če starši v kol vložijo nanjo 1.400 din. ki jih lahko plačujejo po obrokih, vendar mora biti vsota plačana v enem letu.

Doslej ima v Mestni hranilnici v Ljubljani 2.942 novorojenčkov vložnih 4 milijone 533 tisoč dinarjev; nad 2000 večjih otrok pa hrani svoje prihranke v posebnih otroških hranilnicah, ki jih malčki od časa do časa prinašajo v hranilnico, do vrha napolneno s svetlimi kovanci. V. K.

ka, vendar bi lahko prišlo do infekcije, zaradi tega je delavec dobil nekaj dni bolniškega stalaža. Tudi to je v redu in prav. Do tu je torej šlo gladko. Zdravniško strokovno delo je poteklo hitro.

Medicinska sestra je med tem, ko je zdravnik prejel prst, pregledala štiri formulacije, ki jih je izpolnilo in odprenilo z 28 pečati podjetje, kjer je poškočovani delavec v službi. Vpisala je bolnika v kartoteko, izpolnila štiri formulacije za nakazilo denarja, izpolnila odrezek bolniškega lista, izpolnila še druge strani vseh tistih štirih formularjev, in tako je pripravila s seboj. Potem še štampiljke, podpis zdravnika itd. To je trajalo dobrih deset minut.

Jasen račun: frekvenca sek-

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE LJUBLJANA
TITOVA 40

OGLEJTE SI L TURISTIČNO RAZSTAVO
od 2 do 14. julija

Pregled turističnih športnih uspehov, razstava planinstva in alpinizma — Televizijski prenosi — Modna revija — Opereta »Melodija srca«

Popud za železničarje!

GR LJUBLJANA

Ščavnico bodo regulirali?

V ljubljanskem okraju je ne-regularna Ščavnica s pritoki eden izmed važnih gospodarskih problemov. Sedaj so naročili pri podjetju »Projekt-nizke gradnje« v Ljubljani načrt za regulacijo Ščavnice in njenih pritokov ter melioracijo Ščavniške doline. Vse meritve na terenu so že opravili. Nujno bi potrebovali okrog 50 milijonov dinarjev za nakup bagerja, brez katerega ne bodo mogli začeti dela. Povodje Ščavnice obsega površino 300 km². Ščavniška dolina je vrezana v grčevje in je dolga okrog 48 km. Ščavnica s svojimi 60 pritoki je v glavnem ravninskega značaja. Za izboljšanje zemljišč, za odstranitev metljavosti živine in za povečanje kmetijske proizvodnje bo treba predvsem odstraniti možnost poplav z ureditvijo Ščavnice ter njenih pritokov, z osuševanjem vlažnih zemljišč in z drugimi agrotehničnimi ukrepi. Naravni pogoji so ugodni predvsem za razvoj kmetijskega gospodarstva, saj odpade na gozdno površino samo 25% celotne površine. Pri sedanjih razmerah kmetijstvo ni doseglo pomembnejšega razvoja. Gozdovi so v slabem stanju. Ribarstvo nima posebnega pomena. Industrija je slabotna in je energetska izraba Ščavnice brez pomena.

Na melioracijskem področju Ščavnice, ki obsega okrog 12.000 hektarov obdelovalne zemlje, se lahko tukajšnje gospodarstvo okrepi za 80 do 100% ob upoštevanju potrebnih agrotehničnih ukrepov. Z melioracijo bodo povečali rodnost zemljišč od sedanjih 57 na 75%. Z izboljšano agrotehniko bi povečali vrednost rastišne in živalske proizvodnje za 85 do 100%. Stalež živine in proizvodnje mleka se bosta povečala za 92%. Družbeni kosmati proizvod se bo povečal za 127%, vrednost večjega pridelka pa na 30.000 dinarjev pri hektaru na leto. Skupna

večja vrednost na površini 12.000 hektarov bo 360 milijonov dinarjev na leto. S povečanjem krmne osnove in staleža živine bodo dobili tudi za 83% več gnoja in gnojnice. Ob upoštevanju dnevnega obroka hrane z 2450 kg/Cal bo mogoče prehraniti pet odraslih oseb na hektar površine, medtem ko je sedaj samo 2,4 osebi.

Vodnogospodarski načrt predvideva regulacijo Ščavnice v dolžini 28,3 km do vasi Stavešiči, poglobitev Ščavnice od Razkrižja po vodi navzdol v dolžini okoli enega kilometra, ureditev odplakovalnega kanala skozi Ljutomer, ureditev Glo-

betke in drugih pritokov, izkop odvodnih kanalov na Murskem polju in zbiralnih jarkov, osuševanje zemljišč z odprtimi jarki, z drenažo na površini 5000 hektarov in namakanje zemljišč na površini 8283 hektarov, za kar bodo potrebovali 13 milijonov m³ vode. Prav tako bodo uredili zbiralne bazene na Lokavskem in Kunovskem potoku, obrambne nasipe v Zgornji Ščavniški dolini in opravili vrsto drugih del. Skupni investicijski stroški bodo 2 milijardi 300 milijonov dinarjev ali 192.000 dinarjev na vsak hektar površine.

K. M.

Od blizu in daleč

Mladinski gasilski festival v Sevnici

V nedeljo bo v Sevnici medvezni mladinski gasilski festival. Sodelovalci bodo gasilske desetine iz novomeškega, krškega in trboveljskega okraja. Program prireditelj v okviru festivala se bo začel že danes. Popoldne ob 15. uri bodo nastopale mladinske in pionirske desetine. Zvečer ob 20. uri bo v gasilskem domu sveto akademija. Naslednji dan, to je v nedeljo, bo ob 10. dopoldne zbor vseh desetih pred gasilskim domom, nato odhod na telovadnico. Tu bo razvite prvega mladinskega gasilskega prapora. Najboljšim pionirskim in mladinskim

Malomarnost ali kajf?

Začasnji občinski odbor SZDL v Sevnici je v torek, 5. julija, sklical sestanek vseh predstavnikov družbenih organizacij in društev, da bi se pogovorili o pripravah za praznik 27. julija. Sestanek so se udeležili predstavniki vseh organizacij in društev, niso pa prišli na sestanek tisti, ki so ga sicali. Ljudje so se razburjali, nekaj časa čakali, če bo le kdo prišel, ter se nato razšli.

ARTICE PRI BREZICAH

Silovito neurje, ki je v ponedeljek razsajalo v Spodnjem Posavju, je prizadelo največje kmetijsko središče v Artičah. Debeli toča, ki je padala, je popolnoma oklestila koruze in pšenice. Da bi bila nesreča še hujša, je zapihal tudi močan veter, ki je ponokal zrval drevesa iz zemlje. To neurje se je mudilo kaj deset dni. Med koruze so se udeležili predstavniki vseh organizacij in društev, niso pa prišli na sestanek tisti, ki so ga sicali. Ljudje so se razburjali, nekaj časa čakali, če bo le kdo prišel, ter se nato razšli.

TRZIŠČE NA DOLENJSKEM

Tu je v nedeljo divjalo neurje, ki je povzročilo precej škode na posevkih. Med dežjem je padala tudi toča, ki pa je bila k sreči tako drobna, da ni povzročila občutnejše škode. Največ škode so povzročili močni nalivi, ki so na nekaterih mestih odnašali zemljo. Pšenica je ponekod čisto poležana, kar bo seveda vplivalo na slabši pridelek. V vinogradih neurje ni napravilo večje škode. Vinogradniki menijo, da je sedaj, ko je spet postalo sonce, velika nevarnost peronospore. Če ne bodo trgovine kmalu dobile galice, ne vedo, kako bo v letošnjem vinškem pridelkom. Samo ena vrstina v Trzišču, ki je včasih prodala 5.000 kg galice, je letos prodala komaj 800 kg.

S KOZJANSKEGA

V nekaterih krajih Kozjanskega so česnje letos bogato obrodlje. Neprestano deževje pa je krivdo, da so ljudje močno obremenjeni s sušenjem sena in drugimi opravili, zaradi česar ne utegnejo obrabiti še česnje, ki bodo snariskje ostale na drevmu, predvsem tiste, ki niso porabne, je tudi odkup nezaten. Sedaj česnje vidimo, kako bi nam bila potrebna in kometna sadna sušilnica v Leskencem, ki žal še vedno ni obnovljena. Posušene česnje bi namreč prav lahko prodali. Ker so sedaj šolske počitnice, bi pri obriranju česnje za sušenje lahko marsikaj zaslužila tudi šolska mladina.

Sindikalni mešan pevski zbor PTT iz Ljubljane je na povratku iz Kurnovca privedel koncert v Kozjem. S svojim uspešnim nastopom je zapustil med našim ljudstvom najboljši vtis. F. C.

Ob občinskem prazniku v Renčah

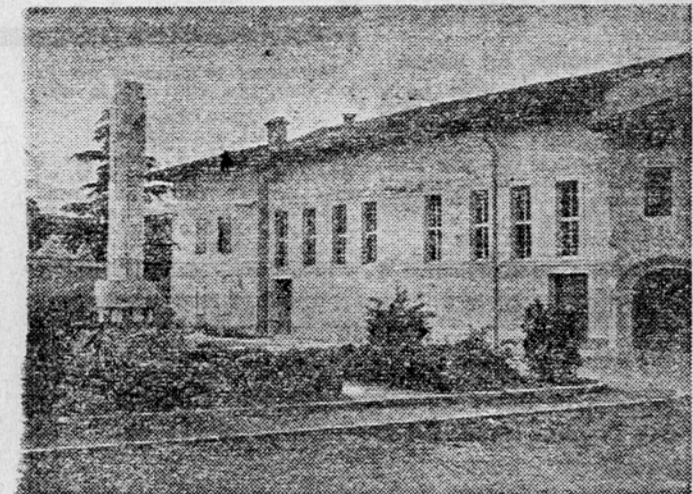
V Renčah pri Gorici bodo jutri slavili svoj občinski praznik, na zgodovinski dan, ko so se 8. julij 1941 zbrali na Kremencah zavodni ljudje iz raznih krajev Primorske na konferenco, na kateri so sprejeli temeljne točke

OF in ustanovili prvi odbor OF na Gorškem.

Izmed 1600 prebivalcev v Renčah je 333 mladih moških fantov pa tudi nekaj žena in deklet zagrabilo za orožje in šlo v boj proti okupatorju. Ostali so po

svojih močeh pomagali partizanskim enotam. Zaradi tega so fašisti in nacisti odpravili 174 ljudi v internacijo, od koder se jih ni vrnilo 15. Doma pa so okupatorjevi zločinci ustrelili 9 talcev in požgali vsa vas, tako da v naselju Veniške ni ostalo ničesar. Po osvoboditvi se zgradili za Veniščane nove hiše v dolini pri Renčah. Prav tako so v Renčah obnovili požgane hiše. S prostovoljnimi delom in pomočjo, ki so jo dobili od OLO in republiške zveze društev Partizan, so zgradili zadržalni in telovadni dom. Na trgu pred telovadnico pa so postavili spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja.

V počastitev desetletnice osvoboditve in občinskega praznika v teh dneh pripadniki Partizana urejajo letno telovadnico. Jutri bodo imeli na novem igrišču že odbojarski turnir in druge športne prireditve. Isti dan bodo šli vsi Renčani po slavnostni seji občinskega ljudskega odbora v povorki na trg, kjer bodo položili na spomenik padlim borcem vence. Tu bo nastopil tudi mešani pevski zbor domače »Svobode«.

Nov telovadni dom in spomenik padlim borcem v Renčah

Skofja Loka — turistično mesto

Pred turističnim tednom

Skofja Loka je eden izmed najbolj privlačnih turističnih krajev v okolici Ljubljane. Poznana je predvsem kot izhodišče za krajnje izlete v okolico. To so spoznali Skofjelokani že zelo zgodaj, saj so že leta 1897 ustanovili opeševno društvo. Za dve leti po ustanovitvi je turistično društvo zgradilo kopalnico ob selški Sori, med dvema vojnama pa novega ob kopalnici, ki ga upravlja še danes. Poleg tega je vsa ta leta skrbelo za spremljalne poti in odstranjevalo navlake.

Kaj predstavlja Skofja Loka danes v turističnem pogledu? Za

planinca je izhodišče krajših tur na prelepo alpsko predgorje. Starejši se lahko povzpnejo na Lubiški in se v domu odpočijejo ter okrepijo, pa tudi prespijo lahko, če jih drugi dan vodi pot čez Stari vrh (Lubiška koca z odličnimi smučarskimi tereni) na Bieš, Od tod se jim nudi lep razgled po Poljanski in Seški dolini, za bolj drzno je izlet na Kartovec že precej lepa tura. V okolici mesta pa vabijo posejani grički: Krizna gora (srednjeveške grečke), Osočina, Ožbit in Crngrob. Za kopalnice sta topla Poljanski in bistra Seštica, vir nesluhtnih učinkov, ki jih bodo novi športni objekti še povečali.

Umetnostni zgodovinar se skoraj mora spoznati z glavnimi mojstri naših impresionistov v okolici Loke, ljubitelj starin pa se bo gotovo dije časa zadržal v skofjelokem muzeju. Sedaj je mesto pridobilo še dve privlačnosti. Muzejsko društvo je odkopalo zgodnji stolp na Kranju, Turistično pa je obnovilo pot na stari grad in občisto ruševine ter jih spremljevalo v prekrasno razgledno točko.

Mnogo je privlačnosti za turiste, vendar pa prav oni tudi lahko občudijo precej pomankljivosti Skofje. Loka manjkajo predvsem moderni turistični objekti. Kopalnice je zastarelo, za to treba misliti na gradnjo novega. Menda je Loka edina v Sloveniji brez kavarnice in nima niti prave moderne glasčine. Edino primerni gostinski obrat je restavracija »Krona«. V mestu pa je mnogo majhnih neprivlačnih gostiln. Turistom tudi ne nudimo druge zabave razen veselice. Nimamo

TURJE

Turje je oddaljeno od Hrastnika dobro uro hoda. Prvo, kar opazi človek, ki pride v to naselje, je nova cesta, ki je deloma zgrajena, kajti Turjanji so se lotili tega dela z vso vneto. Vaščani se udeležujejo tudi v kulturno-prosvetnem delu. Med drugim imajo zelo delavno igralsko družino, v kateri je vedno mladina, ki hodi na delo v tuelnik, v kmetijsko tovarno in v steklarno. Nedavno so dobili v Turju tudi knjižnico, ki ima lepo število novih knjig, pa tudi lep krog stalnih bralcev.

Partizanski dom na Pohorju

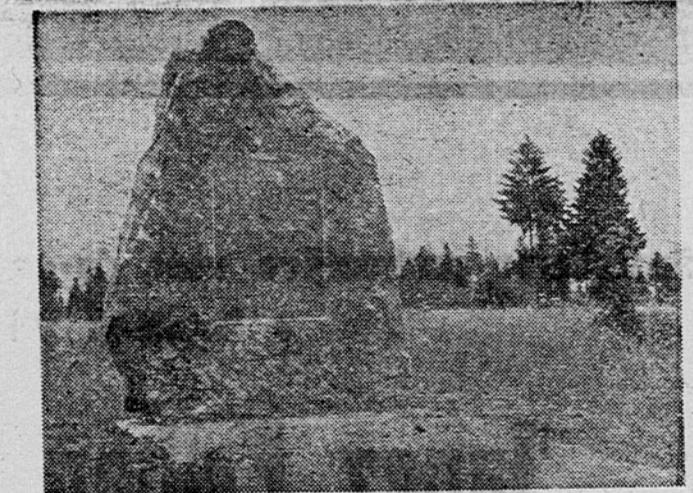
Na Dan vstaje bodo izročili pod Malo kopo na Pohorju svojemu namenu Partizanski dom, ki ga je zgradila organizacija Zveze borcev solvenjegrškega okraja s pomočjo svojih članov, pohorskih kmetov, ter s finančno in materialno pomočjo OLO Trbovlje.

Na večer pred praznikom se bodo partizani in ostali prebivalci slovenjegrškega okraja razveselili in pogovorili o svojem delu ob tabornem ognju. Na otvoritveni dan bodo odkrili spominsko ploščo pohorskim partizanom. Kulturno-prosvetni program bo obsegal partizanske in narodne pesmi, dostojno do nove planinske postojanke so možni iz Slovenlega Grada in Smartnega preko Plesnice in Kašivskega sedla (3 ure), iz Vuzevce preko »Planince« (3 do 4 ure), iz Dovž preko Pungarta (3 ure), iz Vuhred preko Antona (3 do 4 ure) in od Ribniške kofe (2 uri in pol). Z motornimi vozili se partizanski borec in ostali prebivalci lahko pripeljejo iz Vuhred do Rožnice in Hudem kotu, od koder je vro hoda do Partizanskega doma.

K. M.

IZ DOLA

V Dolu imajo za kulturno udeleževanje vrsto zelo vnetih ljudi. Ti delajo v delavsko-prosvetnem društvu »Svoboda«, ki ga imajo že nekaj let. Poleg »Svobode« imajo v kraju še Planinsko društvo, ki je zelo delavno. Čeprav je bilo ustanovljeno šele pred kratkim, že gradi novo planinsko kočjo na Jurju. Pozabiti ne smemo še tamkajšnje knjižnice, ki jo obiskuje mnogo ljudi.

Danes popoldne ob šestih bodo odkrili v Zadobravci pri Savskem mestu spomenik žrtvam »Crne roke«.

IZ ZAGORJA

Te dni so končali s poukom na enoletni gospodinski šoli v Zagorju. Šola je obiskovalo veliko delavskih in kmetijskih deklet, ki so se pridno učile kuhanja, šivanja, krojenja, pa tudi splošnih predmetov. Protu koncu šolskega leta je učencem omogočil ekskurzijo ljudski odbor mestne občine. Ob koncu šolskega leta so privedle gojenke še razstavo svojih izdelkov.

bodo skoraj vse delo opravili člani sami prostovoljno, bo le potrebno nekaj denarja. Za pomoč so zaprosili razna podjetja, ki kažejo za njihovo delo vse razumevanje.

V nedeljo vsi ... Lisco!

V počastitev desete obletnice osvoboditve bo jutri velik planiški pohod na Lisco. Udeležili se ga bodo borec kamniško-zasavskega in kozjanskega odreda ter ostali iz Zasavja in Posavja. Na Lisco bo tudi kulturna prireditev s pestrim programom. Pokroviteljica prireditve sta predsednica okrajnih ljudskih odborov v Trbovljah in Krškem Tine Gosak in Jože Zupančič.

Pomembna obletnica v Poljanah

Te dni mineva trinajst let, odkar so borci Poljanske čete lapadli nemško postojanko na Cr-

Koloradni hrošč v Dobrepoljah

V Dobrepoljah se je pojavil koloradni škropljenec, ki je pred leti dose-danji skupinski pregledi pa niso bili uspešni, ker se ljudje še niso zavedali nevarnosti. To je vodilo do vedno večjih okužb. Občinski ljudski odbor in kmetijska zadruga sta zaradi tega organizirala letos škropljenje z lincosom, ki je neprimerno boljše kakor pantakan. V ta namen so ustanovili posebne ekipe, ki z motornimi in ročnimi škroplilnicami škroplijo krompirišča. Tudi kmetje so sedaj spoznali nevarnost koloradnega hrošča in ga začeli s samim resno umiljevati. Ker pa je škroplivo zelo drago, upajo, da bosta prevzela nase nekaj stroškov tudi okraj in občinski ljudski odbor.

IZ LITJE

V gozdovih okrog Litije je izredno mnogo borovnic. Mnogo jih vsako leto izvozijo v inozemstvo (Svico, Angijo, Švedsko). Letos jih kmetijske zadruge odkupujejo po 50 dinarjev za kg najboljših iz Litije. Iz kmetijskih zdruag, kjer jih zbirajo, jih vsak večer odprejo z avtomobilom v Ljubljano.

V Kresinah pri Litiji že več let dela kulturno - prosvetno društvo »Svoboda«. V letošnjem sezoni so imeli vrsto prireditev doma in v sosednjih vaseh. Najbolj godila je bila letna mladina. Njihovo dramsko sekcijo in režiserske posle vodi učitelj Milan Uran, v vrstah mladih igralcev pa je mladina iz delavskih in kmetijskih vrst, dijaki in vajenci. Letos so uprizorili »Divjega lovca« in »Ameriško tatvino«. Gledalci so bili z njimi kar zadovoljni, čeprav so se nekateri prvič pojavili na odru.

Vsak četrtek — TEDENSKA TRIBUNA

K OBČINSKEMU PRAZNIKU

OBČINE RAČE

čestitajo svojim občanom in vsem delovnim ljudem spodaj navedene organizacije in podjetja ter jim želijo še nadaljnjih uspehov pri graditvi socializma

Občinski LO - Rače
SZDL - Rače
ZB - Rače
ZK - Rače
RK - Rače ter ostale organizacije

Kmetijska zadruga, Rače
Kmetijsko gospodarsko, Rače
Opekarna, Rače
Pekarna, Rače
Gostilna „Mavčiča“, Rače
Tovarna kemičnih izdelkov „PINUS“ - Rače

Trgovska podjetja se svojim odjemalcem še nadalje priporočajo!

Gasilski praznik v Št. Vidu

Gasilsko društvo v Št. Vidu pri Lukovici je imelo minulo nedeljo letni praznik. Za 66 obletnico ostoja tega društva so tamkajšnji gasilci odprli svoj gasilski dom. Veliko število ljudi, ki se je zbralo k svečani otvoritvi tega doma, dokazuje, da to ni bil le praznik gasilcev, marveč vsega prebivalstva Št. Vida in bližnje okolice. Gasilci so povabili med se mnoga sosednja gasilska društva in priznali domačjsko godbo, kar je dogodek še bolj povzročil.

Ob otvoritvi je požrtvovalni predsednik društva Martin Au-drejak orisal zgodovino tega starega gasilskega društva in omenil težave, ki so jih imeli z gradnjo svojega doma. Zatem se je po otvoritvi razvila lepa povorka, v kateri je sodelovalo precej prebivalcev in 14 sosednjih gasilskih društev.

Gradnja doma se je pričela že leta 1952, ki pa se je zaradi po-

Manjkanja finančnih sredstev v Št. Vidu

manjkanja finančnih sredstev v Št. Vidu do letos. Vrednost materiala, ki so ga gasilci zbrali, in vrednost prostovoljnega dela znaša skupaj nad pol milijon, pa tudi Republiška gasilska zveza je prispevala 150.000 dinarjev. V društvu aktivno sodeluje 40 odraslih gasilcev in 12 žensk, pa tudi 18 mladih gasilcev-pionirjev.

Vsem gasilcem iz Št. Vida želimo mnogo uspehov v njihovem nadaljnjem delu.

Sporo čilo zdraviliščem

V marsikaterem zdravilišču in kopalniču, predvsem v inozemstvu, negujejo goste z različnimi zdravilnimi sredstvi, seveda po zdravniških navodilih. V zdravilišča prihaja čedalje več takih bolnikov, ki so zaradi dolgotrajnega bolehanja fizično izčrpani. Taki ljudje so navadno zelo občutljivi in nervozni, saj ne vedo, kako naj bi izboljšali zdravje.

Naša termalna zdravilišča pa tudi parna kopalniča po večjih mestih imajo vse potrebne naprave za pravilno negovanje in utrjevanje slabotnega organizma. Želati bi bilo, da bi se gostje tudi v teh naših zdraviliščih in kopalničih v bodoče lahko posluževali dobrih fizikalnih sredstev, s katerimi si bodo lažje in preje uradili svoje telo.

Z. J.

Pred prodajalnami Mestne pekarnice v Celju čakajo vrste ljudi, še preden so slednje odprte. To velja še posebno za prodajalno v Stanetovi ulici, čeprav je v Celju kruha dovolj. Dolge vrste so povzročili predskok nekaterih ljudi, ki mislijo, da je kruh Mestne pekarnice boljše od drugega. Zaradi tega v Mestni pekarni kruha kmalu zmanjka, v pekarnah na obrobni delih mesta pa ostaja. Da bi zadovoljili predskokom potrošnikov, ki hočejo na vsak način kupiti kruh v prodajalni Mestne pekarnice, vrojijo kruh iz ostalih pekarn v to prodajalno in ga tu prodajajo. Ljudje so s tem kruhom onake zadovoljni in ne vidijo razlik, ki jih dejansko tudi ni.

Komisija za razpis mesta direktorja pri MLO Maribor
razpisuje

po čl. 90 uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov
(Ur. l. FLRJ št. 51-53)

**mesto DIREKTORJA
SPLOŠNEGA GRADBENEGA PODJETJA »STAVBAR«
v Mariboru**

Pogoj: gradbeni inženir ali gradbeni tehnik z daljšo
prakso.

Pravilno kolkovane prošnje s priloženim strokovnim
in osebnim življenjepisom ter dokazili o strokovni
izobrazbi vložite pri tajništvu MLO Maribor do
25. julija 1955.

PRVA JAVNA LICITACIJA

Rudnik lignita Velenje bo imel v svojih poslovnih
prostorih prvo javno licitacijo dne 24. julija 1955 ob
10. uri za stolpno hišo in za stanovanjsko hišo s trgovini-
nami v pritličju, in sicer za gradbena dela brez gradbeno
obrtinskih del. Proračunska vsota za stolpno hišo znaša
32.780.000 dinarjev, za stanovanjsko hišo s trgovinami v
pritličju znaša proračunska vsota 35.144.000 dinarjev.

Rok izvršitve 3. faze je 1. november 1955. Elaborate
morete dobiti na rudniški direkciji med delovnimi urami
v sobi št. 3, kakor tudi vse druge informacije v zvezi
s to licitacijo. Pravico do sodelovanja pri licitaciji imajo
vsa registrirana gradbena podjetja. Višina varščine, ki jo
morajo položiti ponudniki znaša 0,5% od predračunske
vsote. Ponudbe z vsemi prilogami sprejema komisija za
licitacijo Rudnika lignita Velenje do določenega dne
in ure.

RUDNIK LIGNITA VELENJE

**HIDROMONTAŽA
MARIBOR**

sprejme v službo

- 10 kvalificiranih
ključavničarjev,
- 4 kvalificirane
strugarje,
- 5 orodjarje,
- 10 polkvalificiranih
ključavničarjev,
- 10 nekvalificiranih
delavcev.

Plača po tarifnem pravil-
niku. Interesenti naj vlo-
žijo pismene prošnje ali
se osebno zgledajo na
upravi Hidromontaže v
Mariboru, Gosposvetska
cesta 86. — S stanovanji
podjetje ne razpolaga.

SPORTNO DRUŠTVO »ODRED« LJUBLJANA spo-
roča žalostno vest, da je 7. julija nenadoma preminil
tovariš

JOŽE ČEPAR

dolgoletni oskrbnik Stadiona Odred

Pokojnika bomo spremili k zadnjemu počitku
danes, 9. julija, ob 16.30 na Zalah.
Dobrega tovariša bomo ohranili v lepem spomnu!

Sportno društvo »Odred«
Ljubljana

PODJETJE ZA IMPREGNACIJO LESA

Hoče pri Mariboru

telefon 26-28

sprejme

**REMOLABORANTA
BERATOVSDJO in
NEKVALIFICIRANE DELAVCE**

Pogoje za sprejem v službo dobite pismeno ali
ustno pri naslovu. Opozarjamo na ugodne zveze
z vlaki za prihod in odhod v službo.

Podjetje »TELEKOMUNIKACIJE«, Ljubljana - Pržanj

sprejme takoj v službo:
več elektrotehnikov ali inženirjev, strojnih tehnikov ali
inženirjev, tehnikov kemije, absolvente srednje ekonom-
ske šole ali administrativne šole in gradbene tehnike.

Interesenti naj se javijo osebno ali pošljejo pismene
ponudbe na upravo podjetja.

Slovenija avtopromet SAP - LJUBLJANA

spreminja vozni red proge

LJUBLJANA - OPATIJA - REKA - CRIKVENICA

z 10. julijem 1955:

6.30	odhod	Ljubljana	prihod	21.25
10.15	prihod	Reka	odhod	18.10
11.15	prihod	Crikvenica	odhod	17.00

Autobus obratuje vsak dan. Potniki, uporabljajte ugodno
zvezo z morjem.

SAP - Ljubljana

Po težkem trpljenju življenja
so nas zapustili v 81. letu starosti
naša ljuba mama, stara mama in
prababica

MARIJA VRENK, roj. Kavčič.

Pogreb drage pokojnice bo v
nedeljo, 10. julija 1955, ob 16.30
uri iz Jožefove mrliške vežice na
pokopališče Zale.

Zalujoči: hčerke: Miel por. Kon-
čan, Lojzka por. Surjan, sinovi:
Karel, Lojze, Franci z družinami
ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, 8. julija 1955.

Nenadoma je preminil naš do-
bri mož, oče, stari oče in tast

JOŽE ČEPAR
žel. upokojenec.

Pogreb dragega pokojnika bo
danes, 9. t. m., ob 16.30 iz Krišto-
fove mrliške vežice na Zalah.
Zalujoča žena Marija, sinova
Jože in Franci z družinama ter
ostalo sorodstvo.

Smrtno se je ponesrečil

JANEZ PELHAN
višji gradbeni tehnik

Pogreb pokojnika bo v nedeljo,
dne 10. julija 1955 ob 17. uri iz
Nikolajeve mrliške vežice.
Zalujoči: žena Melanija, otroci
Metka, Janez, Spelca in Jurček.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti in njen Inštitut za
geologijo sporočata žalostno vest, da se je pri svojem poklicnem delu
smrtno ponesrečil

Cveto Germovšek

strokovni sodelavec Inštituta za geologijo Akademije

Požrtvovalnega mladega znanstvenika bomo ohranili v častnem
spominu!

Ljubljana, 6. julija 1955.

Akademija znanosti

Kolektiv podjetja »Projekt - nizke zgradbe« sporoča žalostno
vest, da se je v petek, dne 8. julija 1955, pri izvrševanju službe po-
nesrečil član kolektiva, tovariš

JANEZ PELHAN

višji gradbeni tehnik, član delavskega sveta in upravnega odbora
podjetja

Dragega tovariša in odličnega strokovnjaka bomo težko pogrešali.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Pogreb bo v nedeljo, 10. julija 1955.

Kolektiv podjetja »Projekt - nizke zgradbe«

Zapustila nas je v 68 letu sta-
rosti naša ljuba, skrbna mama,
sestra, stara mama in teta

ANA SREBOT
roj. BLENKUS

K večnemu počitku jo bomo
spremili v nedeljo 10. julija ob
16. uri popoldne iz Andrejeve
mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: hčerke Ana, Marija,
Poldi Ivanka; sinova Ivan in Jože
z družinama, brat Simon, družine
Srebot, Blenkus, Kalan.

Ljubljana, Crna pri Prevaljah,
Jesenice, 8. julija 1955.

V 73. letu starosti je preminila
naša ljubljena žena, mama in
teta

TEREZIJA GARVAS
iz Vel. Loke 4.

Pogreb bo danes, 9. t. m., ob 9.
uri dopoldne na pokopališču v
Višnji gori.

Zalujoči: mož Franc, sinovi
Franc, Tone, Janez, Lojze in
Jože, hčere Marija, Terezija in
Angelca ter ostalo sorodstvo.
Vel. Loka, Ljubljana, Cleve-
land, 7. VII. 1955.

Sporočamo pretresljivo vest, da se se 8. julija ob 13. uri pri delu na zajetju vodovoda
v Dobljčah pri Črnomlju smrtno ponesrečili

Janez Pelhan

višji gradbeni tehnik
iz Zavoda za nizke gradnje v Ljubljani

Franc Movrin

gradbeni delavec Belokranjskega gradbenega
podjetja

Cveto Germovšek

geolog, strokovni sodelavec Slovenske
akademije znanosti in umetnosti

Ludvik Klenovšek

rudar reševalne ekipe rudnika Kanižarica

Ivanič Jože

gradbeni delavec Belokranjskega gradbenega
podjetja

Drage tovariše, ki so omahnili v smrt pri delu za napredek Bele krajine, bo Bela
krajina ohranila v večnem spominu!

Slava jim!

Okrajni ljudski odbor
v Črnomlju

Indijanske zgodbe F. COOPRA

POSLEDNJI MOHIKANEK Riše MIKI MUSTER

Tako se priletelo jezdlji svojo pot, nenadoma pa je major godca ustavil. Zazdelo se mu je, da se je v gmovju zganilo nekaj sumljivega. Spodbodel je konja in pobihal naprej, toda našel ni ničesar. Krenili so dalje, toda major se ni pomiril, pač pa se je začel smeje ozirati v vodica. In komaj so pomptniki izginili za ovinkom, je stopil na pot bojno poslanik Mingo.

Medtem ko se major in obe dekleti vedno dalje pridrali v pragozo, so se proti večeru usaborili na bregu majhne, toda deroce reke trije možje. Eden je bil belec v lovski opravi, druga dva pa sta bila Indijanca. Nenadoma je starejši Indijanec skočil na noge, prislunjil in nato zaklical: »Konji belih ljudi se približujejo. Ti jih nagovorj, Sokolje Okol!»

»Kdo se ponóči potika po tej divljini? Je ta zaklical prihajajočim. »Dragi prijatelj,« je se glasil odgovor, »jaz sem major Heyward iz 61. regimenta. Ali je še daleč do Fort Williama?« Natty si je častnika pozornostno ogledal, potem pa dejal: »Ker nosite kraljevo uniformo, vam po pravici povem, da ste mogoče daj od njega, kakor ste bili zjutraj, še strel For Edwarda!»

ŠE NEKAJ

Tako se ne preganja tavov
Ficu (navo), je Vnu kuznan po...
Z nedovoljenim trgovanjem se je bavil 35-letni Alojz Kranjc iz Voglajne, občina Slatina. Kupoval je od raznih kmetov prašiče, krave in teleta ter jih z dobičkom dalje prodajal. Zaradi nedovoljenega trgovanja je bil obsojen na 25.000 dinarjev globe.

pred in nasproti poškodovanemu avtomobilu.
Po cesti v Kamniku nad Krizmonom je vozil tudi z veliko brzino, poltovornji avto Jože Svajgar, ki je zaposlen v podjetju »Izobilika« v Ljubljani. Bil je pešec vinjen. Po isti poti je peljal vprežni voz, naložen s senom Mikuz Anton iz Kamnika. Ta je hodil poleg vprežne živine pravilno po desni strani ceste, na nekem ovinku sta se oba vozila srečala. Svajgar, ki je voznika opazil, je kljub zelo ozki cesti vožnjo nadaljeval tako neprevidno, da je podir voznika, ki je padel pod voz in dobi hude poškodbe.

Uprava za ceste IRS, Tehnična sekcija Ljubljana sporoča, da so nosovci na cesti 11314 (Selška dolina) v odseku Praprotno-Dolenja vas ojačeni (dopustna obremenitev 6 ton).
S tem preneha veljavnost pre-povedi, objavljene dne 10. in 11. VI. 1955.

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE
Ljubljana, Titova 50
ZABAVNE PRIRREDITVE V OKVIHU I. TURISTIČNE RAZSTAVE
9. julija ob 21: TURISTIČNO ŠPORTNA MODNA REVILJA
Sodelujejo: manekenke, manekenke razliani baletnega zbora: Lidija Lipovčeva, Jaka Hafner, Stane Polik, član Opere: Janko Vekoslav; športniki: kotalkarji, sabljači, taborniki, telovadci itd.

MALI OGLASI
SORO - opremljeno all prazno, 15kw miren muzički pomočnik. Naslov v ogl. odd.
GOSPODINSKO POMOČNIK sprejem. Justin Pavel, Sr. Gmejnica, pošta Sentvid nad Ljubljano. 1249-1
AVTOMEHANIKA za DKW vozila sprejme takoj podjetje Motovirzval, Ljubljana, Vilharjeva 1244-1

izpravo okrajnega sodišča v Celju
Z nedovoljenim trgovanjem se je bavil 35-letni Alojz Kranjc iz Voglajne, občina Slatina. Kupoval je od raznih kmetov prašiče, krave in teleta ter jih z dobičkom dalje prodajal. Zaradi nedovoljenega trgovanja je bil obsojen na 25.000 dinarjev globe.

Nekega poznega ljubljanskega večera je sin premožnega kmeta Franc Dovč iz Savelj sedel na svoje kolo in se z njim previdno odpravil čez polja v smer kamniške proste. Ko je prispel do podjetja »Avtokaroserija« v Kamniku ulici je preskočil dva metra visok zid in čez dvorišče švignil in avtomobil tega podjetja. Iz novega avtomobila je odvezal žico privezano štiri nova avtomobilska

Le klorofil ima to lastnost, da odvzema neprijeten duh in zeleno naredi prijetno. Gospodinjje, zahtevajte v trgovini originalne vrečke!
KREMLJEV PESEK ESKA
ne kvarji emalja na kuhinjski posodi, ker je fino mlet. Gospodinjje, zahtevajte v trgovini originalne vrečke!

ZA OBCUTLJIVO KOZO
Polar Voies
NAJBOLJŠA KREMA!
GLEDALISCA
EKSPERIMENTALNO KREZALISCA LJUBLJANA
GLEZALISCA LJUBLJANA
KREZALISCA LJUBLJANA
Sobota, 9. julija ob 20: Zola-Maurrette: Thérèse Raquin. Zaključna predstava
Vstopnice se dobijo pri Festivalnem blagajni. Za francoske revolucije, rezervacije tel. 22-293.

TURIST BIRO
TURIST BIRO prosi vse prijavitelce za potovanje v PARIZ, da vložijo dokumente za potni list čimprej ali najkasneje do 13. julija. Izredno potovanje sprejmemo še nekaj prijavi - zato pohitite. Zahtevajte informacije, programe, prijavitelj se v TURIST BIROJU, Ljubljana, Miklošičeva 17, telefon 30-645.

LJUBLJANSKI FESTIVAL
Drevi v soboto 9. julija ob 20.30 bo izvajal v opernem gledališču beograski balet S. Prokocijeva Zborovo in Julija. Dirigent: dr. O. Danon. Koreograf D. Parlić. Velja tudi za vse permenente vstopnice in za abonma B. Nekaj vstopnice je še na razpolago v festivalni blagajni.

DNEVNE VESTI
KOLEDAR
Sobota, 9. julija: Veronika
9. julija leta 1941 so v Zagrebu ustrelili progresivne kulturne delavce Boža Adžijo, Ojgmena Prico in Otokarja Kerševanja.

ZABVALE
V najhujših dneh izgube naj-nega edinca
VLADKA FAJGELJ
študenta geografije in biologije, namna je nelzerno gorje lajsalo lakreno sočustvovanje njegovih mladenk in koleških tovarišev, predstavnikov Geografskega inštituta in Društva geografov Univerze Ljubljana, januarjev, planincev - alpinistov, sportnikov ter številnih naših prijateljev in znancev, iskreno se zavajljeva univerzitetnemu profesorju dr. Svetozaru Lešću, dr. Valterju Bohincu, tov. Bogdanu Mirniku, njegovemu tov. visokošolu iz Ljubljane, Andreju Begu iz Celja in zastopniku PZS tov. Bučurju za ganljive besede ob grobu, reševalni ekipi AO iz Medvod pod vodstvom tov. Keršiča Franca in Mirnika Janka in reševalni ekipi iz Celja pod vodstvom prof. Tiplera O. A., sekretarju OKZKS tov. Simonu Francu, predsedniku OLO Celje, tov. Jevnu Riku in podpredsedniku tov. Cvenku Miranu za razumevanje in pomoč organizacijam, društvom in kolektivom ter sveto Globoko nam je ganilo sočustvovanje njegovih prijateljev in znancev iz gornjesavinskega planinskega sveta, med katerimi je še poudariti tako srečnega, Zahvala tov. Krenušu, Planini Tomažu, Anželi Havdetovi in drugim ter pevskemu zboru »Ivan Cankar« pod vodstvom ing. Sežule za ganljive želostnike in vsem, ki so v radka spremili njegovih zadnjih poživljalca in njeni sočustvovalci.

PUTNIK SLOVENIJA
Slovenski rojaki iz USA!
PUTNIK SLOVENIJA bo organiziral v času od 12. do 19. julija zadnje letošnje izletniško avtobusno potovanje za slovenske rojake iz USA in SLOVENIJE. Potovanje po Primorski, Gorenjski, Stajerski in Dolenjski nudi izredno priliko, da spoznate svojo staro domovino.

KINO
»UNION«: amer. film »Julij Cesar«. Brez technika. Predstave ob 16, 18, 19 in 20.30. V glavni vlogi: Louis Calhern in Marion Brand.

MALI OGLASI
SORO - opremljeno all prazno, 15kw miren muzički pomočnik. Naslov v ogl. odd.
GOSPODINSKO POMOČNIK sprejem. Justin Pavel, Sr. Gmejnica, pošta Sentvid nad Ljubljano. 1249-1

TURIST BIRO
TURIST BIRO prosi vse prijavitelce za potovanje v PARIZ, da vložijo dokumente za potni list čimprej ali najkasneje do 13. julija. Izredno potovanje sprejmemo še nekaj prijavi - zato pohitite. Zahtevajte informacije, programe, prijavitelj se v TURIST BIROJU, Ljubljana, Miklošičeva 17, telefon 30-645.

RAZPISI
RAZPIS
Okrajni zdravstveni dom Koper razpisuje mesto
ZOBODRAVNIKA
za zorno ambulanto Izola. - Nastop službe takoj, oziroma po dogovoru. - Plača po uredbi. - Družinsko stanovanje zagotovljeno in mesto
BABICE

ZABVALE
V najhujših dneh izgube naj-nega edinca
VLADKA FAJGELJ
študenta geografije in biologije, namna je nelzerno gorje lajsalo lakreno sočustvovanje njegovih mladenk in koleških tovarišev, predstavnikov Geografskega inštituta in Društva geografov Univerze Ljubljana, januarjev, planincev - alpinistov, sportnikov ter številnih naših prijateljev in znancev, iskreno se zavajljeva univerzitetnemu profesorju dr. Svetozaru Lešću, dr. Valterju Bohincu, tov. Bogdanu Mirniku, njegovemu tov. visokošolu iz Ljubljane, Andreju Begu iz Celja in zastopniku PZS tov. Bučurju za ganljive besede ob grobu, reševalni ekipi AO iz Medvod pod vodstvom tov. Keršiča Franca in Mirnika Janka in reševalni ekipi iz Celja pod vodstvom prof. Tiplera O. A., sekretarju OKZKS tov. Simonu Francu, predsedniku OLO Celje, tov. Jevnu Riku in podpredsedniku tov. Cvenku Miranu za razumevanje in pomoč organizacijam, društvom in kolektivom ter sveto Globoko nam je ganilo sočustvovanje njegovih prijateljev in znancev iz gornjesavinskega planinskega sveta, med katerimi je še poudariti tako srečnega, Zahvala tov. Krenušu, Planini Tomažu, Anželi Havdetovi in drugim ter pevskemu zboru »Ivan Cankar« pod vodstvom ing. Sežule za ganljive želostnike in vsem, ki so v radka spremili njegovih zadnjih poživljalca in njeni sočustvovalci.

ZADNJE VEŠTI

Sport

Odred, Ljubljana, Branik in...?

Tiho vabilo Jugoslaviji

Razgovori dr. Aleša Beblerja z vidnimi osebnostmi evropskega sveta in njegovo bivanje v Strasbourg

Strasbourg, 8. jul. (Tanjug) — Med svojim bivanjem v Strasbourgju je jugoslovanski veleposlanik dr. Aleš Bebler imel več stikov z vidnimi osebnostmi evropskega sveta. Poleg razgovora z generalnim sekretarjem sveta Leonom Marchalom se je dr. Bebler razgovarjal s predsednikom evropske posvetovalne skupščine Guy Molletom, predsednikom francoske skupščine in posebnim predstavnikom evropskega sveta za vprašanja beguncev Pierre Schneiterjem, britanskim laborističnim članom posvetovalne skupščine Noel Backerjem, holandskim predstavnikom Van Nattersom, zahodnonemškimi predstavnikom Kissingerjem in belgijskim ministrom za zunanjo trgovino Victor Larocqueom, v jugoslovanskem generalnem konzulatu pa je sprejel danskega poslanca in poročevalca posebne komisije za skrb o koristih države nečlanice evropskega sveta Boeghelma, s katerim se je zadržal v prisrčnem razgovoru.

Izjava predsednika komiteja ministrov evropskega sveta britanskega zunanega ministra Macmillana in razgovori jugoslovanskega veleposlanika dr. Beblerja z najvidnejšimi osebnostmi evropskega sveta in posvetovalne skupščine so predmet številnih komentarjev v krogih članov posvetovalne skupščine, ki predvsem poudarjajo, da je treba Macmillanovo izjavo razumeti kot tuj povabilo Jugoslaviji, naj pošlje svojega opazovalca tudi v evropski svet, kar kaže precejšnjo spremembo v stališču evropskega sveta in posvetovalne skupščine glede sodelovanja z državami nečlanicami.

Evropska posvetovalna skupščina je danes proučevala vprašanja evropske gospodarske integracije, o čemer je bilo v razpravi izraženo mnenje, da bi morale vlade držav članic odpraviti obstoječe ovire za prosto izmenjavo blaga in skupno z organizacijo za evropsko gospodarsko sodelovanje izdelati načrt, ki bi postopoma vskladal gospodarske načrte posameznih držav. Obenem so opozorili na vprašanje skupnega izkoriščanja atomske energije v gospodarstvu. Na današnji seji so tudi izvolili Britanca Dunstana Curta za namestnika generalnega sekretarja evropskega sveta.

Drugi dan uradnega obiska Strasbourgju je jugoslovanski veleposlanik dr. Aleš Bebler v spremstvu vojaškega guvernerja mesta generala Robelina in jugoslovanskega generalnega konzula Marka Milika obiskal trdnjavo Clebert, v kateri je bilo med preteklo vojno zaprtih nad 800 jugoslovanskih oficirjev vojnih ujetnikov. Ob vzhodu v trdnjavo so dr. Beblerju izkazali običajne vojaške časti.

Opoldne je dr. Bebler s soprogo priredil slavnostno kosilo, ki se je razvilo okoli 40 najvidnejših osebnosti strasburškega političnega in kulturnega življenja. Med gosti sta dr. Bebler in generalni sekretar prefektore Roch, ki zastopa osrednjega prefekta, izmenjalja prisrčni razgovori. Opoldne je dr. Bebler obiskal kolonijo jugoslovanskih rudarjev izseljencev v mestu Merlbachu.

V nočnejši 40-minutni radijski televizijski oddaji strasburške postaje, posvečeni Jugoslaviji, je imel veleposlanik dr. Bebler intervju, v katerem je poudaril tradicionalne prijateljske veze med narodi Francije in Jugoslavije, posebno pa kulturne veze strasburških univerz z jugoslovanskimi. Na spondu je bil tudi zelo ugoden prikaz razvoja jugoslovanskih srednješkolskih inštitucij, ki jih je izvajala skupina glasbenikov in pevcev ljubljanskega radija. Veleposlanik dr. Bebler se je nočjo vrnil v Pariz.

Zagotovljena ratifikacija sporazumov o Tuniziji

Pariz, 8. jul. (Reuter) Predstavni parlamentarne skupine poslancev KP Francije Waldeck Rochet je nočjo v imenu svojih tovarišev izjavil v skupščini, da bo njegova skupina glasovala za francosko-tunizijske sporazume, da bi tako označila solidarnost med tunizijci in francoskim narodom, čeprav ima te sporazume za nepopolne in se za prvi korak. S tem je zagotovljeno, da bo skupščina ratificirala francosko-tunizijske sporazume z veliko večino glasov.

Predsednik tunizijske nacionalistične stranke »Neodestur« Habib Burgiba je danes prisel v Italijo v Pariz. Pred odhodom iz Tunisa je izrazil prepričanje, da Tunizijci lahko računajo na pomoč prijateljev in francoske javnosti za ratifikacijo sporazumov s Francijo, kar bo odprlo novo obdobje v francosko-tunizijški odnosih.

Protest bivših partizanov tržaškega ozemlja

Trst, 8. jul. (Tanjug) Zveza bivših partizanov tržaškega ozemlja se je pridružila protestu izvršnega odbora slovenske gospodarske kulturne zveze v Trstu proti aretaciji znanega antifašističnega borce Igorja Dekleve ter je poslala generalnemu komisarju italijanske vlade Palamari protestno pismo, v katerem zahteva izpustitev Igorja Dekleve na svobodo in splošno prenehanje sodnega preganjanja antifašističnih borcev.

Nehrujev obisk Londonu

London, 8. jul. (Tanjug) — Indijski premijer se je z letališču odpravil v Edenovo rezidenco v Checkersu, kjer bosta ob državniku imela nočjo razgovora, ki se jim bodo jutri pridružili britanski zunanji minister Macmillan, ga. Pandit, sekretar za odnose v Britanski skupnosti narodov lord Home, Krišna Menon in Pillay. Jutri popoldne bo Nehruja sprejela britanska kraljica, v nedeljo popoldne pa bo odpoval v Kairo.

Britanski politični krogi pričakujejo velik pomen Nehrujevemu obisku. Izjavljajo, da se v razgovorih z Nehrujem tudi Edenovo priložnost, da izrazi mnenje izkušene indijskega državnika o raznih vprašanjih, o katerih bodo razpravljali na ženevski konferenci.

DUNAJ, 8. jul. (Tanjug) Avstrijski zvezni svet je sprejel povabilo vrhovnega svetja ZSSR, naj bi delegacija dunajskega parlamenta obiskala Moskvo. Sporočilo pa je, da bo delegacija lahko prišla na obisk šele jeseni, ko bodo okupacijske čete zapustile Avstrijo.

Rim, 8. jul. (AFP) Pod predsedstvom ministrskega predsednika Segnija je italijanska vlada v nočnejši seji imenovala štiri državne podsekretarje, med njimi 30 krščanskih demokratov, 4 socialne demokrate in 3 liberalce.

Zopet smo pokopali ligaske tekmovalce — enoletnico. Ni dvoma, da v nobeni evropski državi ne spremljajo sistema nogometnih tekmovalcev toliko kot pri nas. Spominimo se, kolikokrat smo menjali način tekmovalca samo v naši republiki. Od dobre enotne slovenske lige in razen tekmovalca v vrhovi in zahodni skupini slovenske lige, smo dobili v minulih sezoni še hrvatsko-slovensko ligo, z drobitinami pa smo bili zastopani v zadnjem času tudi v pravkar ukinjeni II. zvezni ligi. Sistem tekmovalca so spremljali tako rekoč čez noč. In posledice tega? Nogometni klubovi so bili skoraj brez perspektiv in v stalnem strahu, da bodo prinesli prihodnji dnevi razočaranja in malodušje v klubu zaradi neprestanih odločitev osrednjih forumov.

VELIKA JADRALNA MANIFESTACIJA

Tri regate na področju Brionov

Jadrane na vodi je eden najzanimivejših in najlepših sportov. Naši jadralci na morju — po zadnjih letih — so se uveljavili v krajih lepo razvit. Naša socialistična skupnost posveča temu sportu, kar razume njegov pomen med pomorec, največjo pozornost in mu daje vsjo pomoč. Najvidnejši izraz razumevanja našega državljanstva in političnega vodstva za jadralstvo pa je pokroviteljstvo, ki ga je nad to veliko jadrarno manifestacijo letos prevzel predsednik republike maršal Tito.

Prireditelji so za udeležence preskrbeli mnogotere ugodnosti in bodo tudi sicer kot prekušeni praktični delavci poskrbeli brez čim boljše izvedbe teh velikih jadrarnih nastopov.

Jugoslavija — peta ali šesta?

Duisburg, 8. jul. — Po desetih dnevih tekmovalca na svetovnem prvenstvu v velikem rokometu sta zdaj znana oba finalista Nemčija in Svica. Jugoslovanska reprezentanca je po večerajšnji zmagi nad Avstrijo zasedla tretje mesto v svoji skupini in bo jutri v Neussu igrala proti Saarju za peto mesto na svetovni razprednici.

Včerašnja zmaga nad Avstrijo je razveselila naših rokometarjev, saj so Avstriji letos v prvi dobri formi in so pred dnevi samo tesno izgubili proti močnim Nemcem. Tekmo naših proti Saarju pričakujejo z velikim zanimanjem, ker so igralci Saarja v dobri formi in so prav tako v prvi dobri formi in so pred dnevi samo tesno izgubili proti močnim Nemcem. Tekmo naših proti Saarju pričakujejo z velikim zanimanjem, ker so igralci Saarja v dobri formi in so prav tako v prvi dobri formi in so pred dnevi samo tesno izgubili proti močnim Nemcem.

Finalna tekma med Nemčijo in Svico bo v nedeljo v Dortmundu, kjer je stadion za 60.000 gledalcev od zadnjega razprodan. Zanimivo je, da bo to tekmo sodil Jugoslovian Jäger.

PRIMER BEARE MORA PRED DISCIPLINSKI ODBOR

Člani uprave Hajduka so pred kratkim izjavili spilitimki vnovinarjem, da klubova uprava z Vladimirjem Bearom ni bila v nobenem negotovju, kolikor se morda izjava o njem ne nanaša na njegove materialne zahteve, ki jih je hotel uveljaviti, čeprav so v nasprotju z nogometnimi pravilniki naše zveze in jim niso bili priznani. Hrvatski odbor NZZ se stransko preiskal prestop Beare v Crveno zvezo, sama pa bo hkrati uvedla proti njemu postopek, ker je zapustil društvene vrste brez poprejšnjega obvestila uprave.

ŠPORT

Jahači na turnirju v Ljubljani

Jutri popoldne priredi konjskošportni klub Ljubljana v proslavo 10. obletnice osvoboditve na stadionu Odrava ob tistih časih velik jahačni turnir. Razen treh ljubljanskih klubov bosta na turnir poslala svoje jahače tudi dva izvenljubljanska, obenem pa je napovedana udeležba treh jahačnih ekip iz Beograda.

Posebna privlačnost turnirja bodo ekipe iz Beograda, in sicer gradna ekipa Ljudske milice in državna ekipa. Jahači in konji teh ekip so izbrani po kakovosti in bodo izvajali ekshibicijske točke raznih stopenj. Posebno državna ekipa ima v svoji sredji tekmovalce mednarodnega razreda, kot n. pr. majorja Jovanoviča, ppor. Stojčića itd.

Ker bo to po več letih prva konjskošportna prireditev večjega obsega, gledalci na njej prav gotovo ne bodo ob pričakovanih užitek. V slabem vremenu se turnir dan pozneje, to je v ponedeljek, 11. t. m., ob istem času na istem prostoru.

HRVATSKO-SLOVENSKA PLOVALNA LIGA

Ilirija v Zadru

V tekmovalcu hrvatsko-slovenske plovne lige je prevernejši plovni ekipa ljubljanske Ilirije nastopila proti Jedinstvu v Zadru. Ta regata bo vodila v štirik etapah iz Pulja mimo Zadra, Splita in Dubrovnika v Boko Kotorsko.

Prireditelji so za udeležence preskrbeli mnogotere ugodnosti in bodo tudi sicer kot prekušeni praktični delavci poskrbeli brez čim boljše izvedbe teh velikih jadrarnih nastopov.

MLADI PLOVALCI V NOVI GORICI

V letnem kopalšču v Novi Gorici so te dni odprli tridesetno plovno šolo za otroke od 6. do 15. leta starosti. Za to šolo, ki jo organizirala Plovna zveza Slovenije ob sodelovanju domačega telesovzgojnega društva Partizan Nova Gorica, je med tujkajšnje mladino izredno veliko zanimanja, saj se prijavilo že nad 70 otrok. Prva ura je že bila in bo vodstvo šole le težko ustreglo vsem staršem.

VAJENCE

močne in zdrave, s primerno šolsko izobrazbo sprejme v UČENJE ŽELEZNIŠKE STROKE Trg. podjetje »KOVINA«, Ljubljana, Stritarjeva 7

H WENDT ROMAN

PREKLETNI S LADIA

91

Kupimc

stroj za ostrenje svedrov

znanke Ingersoll-Rand I R-40 ali IR 50 (IR-54)

ali tem tipom podobne stroje firme Denver, Joy, Demag, Flottmann.

Pogon na komprimirani zrak

Rudniki svinca in topilnica

Mežica

14

Živeža so si bili vzeli s seboj, mesa morske krave in slanice ter odrinili po skalah. Gorske svetlice so se le kakor dragulji med meljem. Zeleno in zlato so se lesketale blazine iz mahovja. Povsod so brnele žuželke, ptiči so peli, tujenje rjovenje je naraščalo in se spet izgubljalo, v ritmu, kakor šumenje valovja ob bregu. Naslaja, zatohle votline, su ležale daleč za Stellerjevimi hrbtom. Dihal je rezen, štemeč otočni zrak, nič več ni čutil sladkobejnega vonja in začel je nabirati rastline, ogledovati kamenje ter sestavljati besede in stavke. Plenišer je korakal počasi in previdno ob njegovi strani in silil na goro, ki je oni dan, ko ga je bila udarila slepota, ni mogel več doseči. Lepehin se je veselo zarežal. »Kakor v Elijevem zalivu, gospod,« je vzkljnil in zamotal, kar je Steller zbral, v vrečo iz jadravine ter jo oprtal čez hrbet.

Tudi ta čuti, je menil Steller. Tudi on je vesel, da je mogel pobegniti iz zatohlega kroga naselbin. Zdaj sem naposled prost. Vse, kar sem zdaj delal na tem otoku, se je zgodilo kakor v nekem čarobnem krogu. Mislil sem, da lahko vidim usodo brodolomcev... v resnici pa so oni obračali mojo. Ta zima... pozabiti moram, ne smem več misliti nanjo... Kaj pa se je, če se pogleda prav natanko, dogodilo? Prebilo smo se, vsak po svoje, obrnili smo svojo notranjost navzven, se pripravili, pobijali, delali... vsak tako, kakor mu je dejal njegov značaj. Živeli smo kot živali, topi, brez upanja, iz dneva v dan. Razečili smo se v skupine, v koristne in nekoristne... In nenadoma je prišla pomlad... poletje prihaja, nekoristni so postali koristni... barka raste in nas kmalu odpelje domov. Vse je tako, kakor bi nam bil neki zakon narekoval vse to, neki red, kakršna vlada med živalmi. Pravzaprav se je vse razvilo logično in dosledno...

Krepko je izdihnil. Vzlic temu, tako je razmišljal, vzlic temu se ne morem veseliti. Mar človek ni več kot polarna lisica ali tjučenj? Leibniz... humanitas... vek razuma... in

kako je to pri nas? Kosti pokrivajo obrežje, po krvi diši, krzna se grmadijo v votlinah... koljemo kar naprej, po sili razmer, nesmiselno... Človek ne more prenašati, da bi živela druga živa bitja poleg njega, človek sovraži neznanu, sovraži celo sočloveka, ki mu je tuj in neznan. Ljudje vihrajo po svetu, ne iz poželjenja po iskanju, ne iz vedoželjnosti, temveč iz naslade do uničevanja. Velika, silna dejanja... prav gotovo. Vitus Bering, tvoj načrt je bil velik, tvoje življenje herojsko in pretrajljivo. Toda pogledaj si zdaj, kaj je bilo postalo iz tvojega otoka! Kaj zagledaš? — Barko gradite, Steller, z golimi rokami, prinesli boste kmalu poročila o naši vožnji in o deželi Alaski v domovino. — In kakšna je podoba a otoku, kapitan poveljnik? Kakšna bo na Alaski, ko se bodo naši nasledniki izkrcali tam in se ustalili? Kosti, kri, sladkoben vonj po trohnohi...

»Ali ni čudno, Plenišer, da se vprav človek kakor Ovcin, ki je tedne in tedne sanjaril o krvi in krikih, zdaj bolj divje poganja na lov, kakor najbolj surov kozak?«

Plenišer je motril Stellerjev obraz. »Čudno? Razumljivo. Prav tako razumljivo kakor to, da bi človek, ki je bil nekoč slep, v enem rad z očmi izpil ves svet. Naše slabosti, kadar so slednjič premagane, postanejo naše kreposti.« Pod roko je prijel pristava. »Človek je pač takšen, Steller. Se mar spominjate... jaz sem nekač o tem zapisal... Umolknil je. Rokopis, je pomislil, požgan... v slepi uri. Življensko delo... pogoltnilo ga je brežno. »Nikar ne verjemite, Steller, da je naš primer izreden, da je edinstven v zgodovini človeštva. Povsod po svetu se dogaja, kar smo doživeli mi. Samo tam ni tako očitno. Mi smo bili bolj golji kakor ostali... to je edina razlika. Mislite še kdaj na najin razgovor o onem romanu Danijela Defoeja? Oba imava prav, Defoe in jaz! Človek propade do živali in se spet dvigne do človeka... Človek ostane v resnici, kar je bil.«

»Goli, Plenišer, to je prava beseda.«